

Uzasadnienie

W związku z dyspozycją § 5 ust. 2 Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej (Dz. U. Nr 222, poz. 1754) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 27 maja 2014 roku, znak: WOPN-PK.0211.1.2014.BG wystąpił do Ministra Środowiska o dokonanie kontroli zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi, a także zasadami rzetelności, zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30 kwietnia 2014 roku w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska PLB320012, zwanego dalej zarządzeniem. Minister Środowiska po dokonaniu kontroli stwierdził uchybienia i pismem z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ wniósł o zmianę zarządzenia we własnym zakresie.

W szczególności, uwagi Ministra Środowiska dotyczyły następujących kwestii:

- 1) W załączniku nr 1 do zarządzenia wskazano, iż współrzędne punktów załamania granicy są niezgodne z aktualnym przebiegiem granic tego obszaru chronionego.

Sposób uwzględnienia uwagi: wprowadzono korektę współrzędnych punktu załamania granicy zgodnie z aktualnym przebiegiem granic.

- 2) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A074 kania ruda, A075 bielik, A122 derkacz, A127 żuraw, A272 podróźniczek, A067 gągoł, A153 kszyk, A229 zimorodek, ustanowiono działania ochronne polegające na wyłączeniu określonego terenu spod nowej zabudowy kubaturowej, utrzymaniu udziału powierzchni użytków zielonych na co najmniej obecnym poziomie poprzez niedopuszczenie do ich zabudowy, zalesiania, zmiany w plantacje roślin energetycznych, sadowniczych czy w grunty orne, wyłączeniu spod zabudowy trwałych użytków zielonych oraz terenów sąsiadujących z obszarem oraz w odległości minimum 100 m od nich, bagien i podmokłych nieruchomości, ograniczeniu możliwości lokalizowania nowych ferm nerek, lisów, tchórzy i jenotów do terenów położonych poza granicami obszaru Natura 2000, niezalesianiu otwartych i półotwartych terenów bagiennych oraz użytków zielonych, utrzymaniu dotychczasowego sposobu użytkowania otwartych i półotwartych terenów bagiennych. Wskazano, iż nie ma podstaw prawnych do ustanawiania działań ochronnych modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne określonych gmin, w tym zobowiązujących do utrzymania obowiązujących postanowień dokumentów planistycznych. Ustawodawca w planie zadań ochronnych obszaru Natura 2000 przewidział możliwość ingerencji w planowanie przestrzenne ale wyłącznie poprzez ustanawianie określonych wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych i tylko w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są one niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, o czym stanowi art. 28 ust. 10 pkt 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Dlatego też ustanawianie działań ochronnych ingerujących w zagospodarowanie przestrzenne należy uznać za niewłaściwe.

Sposób uwzględnienia uwagi: przereformowano zapisy dotyczące uwzględniania ochrony w gospodarce przestrzennej A074 kania ruda, A075 bielika, A127 żurawia, A153 kszyka, A153 kszyka. Usunięto część zapisów modyfikujących zagospodarowanie przestrzenne gmin dla A122 derkacza, A127 żurawia, A229 zimorodka i A153 kszyka. W załączniku 5 zostały one zastąpione zapisami dotyczącymi działań ochronnych w zakresie ochrony siedlisk łąkowych i żerowiskowych gatunków będących przedmiotami ochrony, poprzez ich uwzględnienie w gospodarce rolnej, z wyszczególnieniem działań obligatoryjnych i fakultatywnych (działanie nr 4, 6, 8, 10). Część działań, istotnych z punktu widzenia ochrony gatunków, związanych stricte z gospodarką przestrzenną, przeniesiono do załącznika 6.

- 3) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A074 kania ruda, A075 bielik, A229

zimirówek, A272 podrózniczek, A153 kszyk, A122 derkacz, A127 żuraw, A067 gagoł, nałożono na podmioty realizujące przedsięwzięcie polegające na budowie i eksploatacji napowietrznych linii elektroenergetycznych, placówki naukowe, organizacje pozarządowe, następujące obowiązki: zastosowania elementów ostrzegawczych poprzez montaż na przewodach odgromowych linii elektroenergetycznych lub zastosowanie innych skuteczniejszych rozwiązań, oceny stanu siedlisk gatunku, wykonania inwentaryzacji określonych gatunków, powtórzenia inwentaryzacji określonych gatunków wraz z oceną stanu zasiedlenia gniazd i skuteczności ochrony strefowej, monitoringu liczebności, stanu gatunku, kontroli wszystkich zbiorników wodnych o określonej powierzchni, kontroli bagien. W przedstawionych działaniach ochronnych w sposób nieprawidłowy określono podmioty odpowiedzialne za ich wykonanie. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.) w planie zadań ochronnych należy określić podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. W przedstawionym przepisie nie wskazano zamkniętego katalogu podmiotów, na które mogą być nałożone obowiązki, wynikające z ww. ustawy. Nie oznacza to jednak zupełnej swobody w określaniu podmiotów zobowiązanych do realizacji działań wynikających z planu zadań ochronnych, ponieważ przy opracowywaniu tego dokumentu należy mieć również na uwadze inne unormowania powszechnie obowiązujące, w szczególności zasady i przepisy Konstytucji RP. Należy wskazać, iż zgodnie z konstytucyjną zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, oraz wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2011 r. (sygn. I FSK 88/11), jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w planie zadań ochronnych - akcie prawa miejscowego, w działaniach ochronnych m.in. na właścicieli i użytkowników gruntów, innych użytkowników lasów, Spółkę Wodną Szczecinek, właścicieli lasów niepaństwowych, placówki naukowe i organizacje pozarządowe, spółki z o.o., będące podmiotami prywatnymi, nałożono określone obowiązki. Przedstawione rozwiązanie należy uznać za niezgodne z konstytucyjnymi unormowaniami. Ponadto, stanowi ono przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, z której nie wynika możliwość uregulowania w planie zadań ochronnych sytuacji prawnej podmiotów prywatnych, w tym ich obowiązków. Warto dodać, że na zasadach określonych w art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, dopuszczalne jest nakładanie obowiązków na właścicieli lub posiadaczy obszaru ale wyłącznie na podstawie umowy z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz w ściśle określonym zakresie oraz celu, m.in. dostosowania gospodarki rybackiej lub leśnej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: zmieniono ww. zapisy dotyczące podmiotów odpowiedzialnych za wymienione zadania. Jako podmiot odpowiedzialny wskazano regionalną dyrekcję ochrony środowiska, działającą na podstawie porozumień zawartych z innymi podmiotami, m.in. z placówkami naukowymi, organizacjami pozarządowymi i podmiotami realizującymi przedsięwzięcia polegające na budowie i eksploatacji napowietrznych linii elektro-energetycznych.

- 4) W załączniku nr 5 do zarządzenia, dla przedmiotów ochrony A272 podrózniczek, A127 żuraw, ustanowiono działania ochronne polegające na niedopuszczeniu do osuszania bagien, podmokłych nieużytków, szuwarów, zakrzewień, zadrzewień w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, na terenach podmokłych. Przedstawione działania stanowią faktycznie zakazy. W pzo nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania. Zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, zabrania się, co do zasady, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru N2000. W związku z powyższym należy stwierdzić, że ogólnie określone zakazy w obszarze N2000 wynikają z mocy prawa. Ponadto, skoro w delegacji ustawowej do ustanowienia ww. aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, to takie działanie stanowi przekroczenie delegacji ustawowej.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto z załącznika 5 ww. zakazy. Ochronę terenów bagiennych, szuwarowych, zadrzewień, zakrzewień i podmokłych nieużytków stanowiących tereny łęgowe i żerowiskowe podrózniczka i żurawia ujęto w działaniach ochronnych nr 6 i 8.

5) W załączniku nr 5 w odniesieniu do przedmiotów ochrony A074 kania ruda, A075 bielik, A122 derkacz, A272 podróżniczek, A067 gągoł, A153 kszyc, na właściwe koła łowieckie Polskiego Związku łowieckiego nałożono następujące obowiązki: nieprowadzenia polowań w strefach do 500 m od gniazd kani rudej i bielika w ich okresie lęgowym, eliminacji obcych gatunków drapieżników Az do ich całkowitego wyeliminowania. Wskazano, iż plan zadań ochronnych ma, jako akt prawa miejscowego, charakter normatywny, powinien więc określać, regulować daną materię. Zakres takiego działania jest ograniczony nie tylko brzmieniem delegacji ustawowej, ale także dopuszczalnością z punktu widzenia reguł nadrzędnych i innych przepisów ustawowych, w tym dotyczących zwierząt łownych. W myśl art. 28 ust. 10 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w planie zadań ochronnych należy wskazać podmioty odpowiedzialne za wykonanie ustalonych działań ochronnych. Chociaż w przywoływanym przepisie nie sformułowano zamkniętego katalogu tych podmiotów, nie oznacza to jednak zupełnej swobody w ich wskazywaniu. Przypomnieć w szczególności należy, że zgodnie z zasadą legalizmu, wynikającą z art. 7 Konstytucji RP, jedynie ustawa może normować prawa i obowiązki obywateli. Z kolei w odniesieniu do innych uregulowań prawnych dotyczących zwierząt łownych, należy stwierdzić, że w ramach planu zadań ochronnych nie można tworzyć regulacji, które są powtórzeniem przepisów ustawowych, a także regulacji, które będą je modyfikowały (lista gatunków, okresy polowań, sposoby pozyskiwania zwierzyny), w szczególności gdy ustawodawca nie przewiduje uwzględniania treści ww. planu w danej dziedzinie (gospodarka łowiecka), czy danym akcie (plany łowieckie). Regulacje planu nie powinny skutkować wątpliwościami adresatów norm, w tym przypadku kół łowieckich, co do podstawy oraz zakresu ich praw i obowiązków. Nie negując tego, że określone działania, w szczególności redukcja określonych zwierząt łownych, mogą wpłynąć pozytywnie na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 i w tym sensie mogą mieć charakter działania ochronnego, należy podkreślić, że delegację z art. 28 ustawy o ochronie przyrody należy wykonywać z poszanowaniem ww. ograniczeń. Odnosząc się do kwestionowanego unormowania należy stwierdzić, że jeżeli jego zasadniczym celem jest oddziaływanie na sposób prowadzenia gospodarki łowieckiej, rozważyć można wskazywanie zamiast niego w planach zadań ochronnych np.: 1) działań Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w różnych dopuszczalnych prawem formach (co do zasady niewładczych) na rzecz określonych działań kół łowieckich, m.in. redukcji określonych drapieżników, w określonej liczbie, w określony sposób, czy w określonym terminie (stopień szczegółowości powinien być dostosowany do okoliczności danej sprawy); 2) działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska polegającego na zawarciu umowy z zarządcą/dzierżawcą obwodu łowieckiego, mającej na celu dostosowanie gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, 3) działania dzierżawcy/zarządcy obwodu łowieckiego, polegającego na dostosowaniu gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w przypadku zawarcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska umowy w tym zakresie.

Sposób uwzględnienia uwagi: zapisy dotyczące uwzględnienia ochrony gatunków w gospodarce łowieckiej, preredagowano i ujęto w działaniu ochronnym nr 12. Zgodnie z wytycznymi GDOŚ, wskazano działanie polegające na redukcji liczebności drapieżników, realizowane na podstawie umowy zawartej pomiędzy RDOŚ a miejscowo właściwymi kołami łowieckimi, oraz – w związku z powyższym – dostosowanie gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000.

6) W załączniku nr 5 do zarządzenia, w odniesieniu do przedmiotów ochrony A074 kania ruda, A075 bielik, A122 derkacz, A127 żuraw, A153 kszyc, ustanowiono działania ochronne polegające na tym, że w procedurach prognoz oddziaływania elektrowni wiatrowych na środowisko należy uwzględnić monitoring w zaplanowanym okresie przedinwestycyjnym, oraz konieczność zachowania wolnej od turbin wiatrowych przestrzeni powietrznej. Przedstawione działania ochronne prowadzą do bezprawnej modyfikacji przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w zakresie procedury ocen oddziaływania na środowisko. Ponadto, dane działania bezpodstawnie wprowadzają dodatkowe warunki realizacji inwestycji polegające na dokonywaniu uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto kwestionowane zapisy.

- 7) W załączniku nr 5 do zarządzenia, dla przedmiotów ochrony A074 kania ruda, A075 bielik, ustanowiono działania ochronne polegające na tym, iż w przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych obszarze N2000 właściciel infrastruktury powinien uzgodnić z właściwym organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę, a planowane lokalizacje nowych linii elektroenergetycznych powinny uwzględniać konieczność zachowania wolnej od nowych linii przestrzeni powietrznych w rewirach lęgowych. Przedstawione działania faktycznie określają warunki realizacji przyszłych inwestycji oraz działań i nie można ich uznać za działania ochronne, które ustanawiają zadania mające prowadzić do ochrony przedmiotów ochrony. W związku z powyższym, nie można takich zadań ustanawiać w pzo dla obszarów natura 2000. Właściwa realizacja inwestycji mogących oddziaływać na obszar Natura 2000 jest zapewniona poprzez przeprowadzenie dla ww. przedsięwzięć oceny oddziaływania na obszar N2000, o której mowa w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz. 1235, z późn. zm.), a w szczególności w jej art. 96 ust. 1. Brak również podstaw prawnych do wprowadzania wymogu przeprowadzania do poszczególnych rodzajów inwestycji dodatkowych wymogów konsultacji z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Takie działania ochronne wykraczają poza zakres planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000.

Sposób uwzględnienia uwagi: usunięto wskazane zapisy z załącznika 5. Jednocześnie w działaniu ochronnym nr 1 załącznika, wprowadzono zapisy z zakresu ochrony przestrzeni powietrznej – opracowanie i wprowadzenie za porozumieniem stron rozwiązań modernizacyjnych zmniejszających ryzyko śmierci lub kalectwa ptaków powodowanych przez kolizje z napowietrznymi liniami elektroenergetycznymi, oraz utrzymanie drożności dotychczasowych tras dziennego przemieszczania się ptaków.

- 8) W § 8 zarządzenia wskazano, iż akt wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Należy wskazać, iż nie ma potrzeby wyszczególniania miejsca ogłoszenia aktu, ponieważ wynika ono z art. 13 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172, z późn. zm.).

Sposób uwzględnienia uwagi: w aktualnie procedowanym projekcie zarządzenia nie podano już miejsca ogłoszenia aktu.

Poza wymienionymi wyżej poprawkami wynikającymi z uwag Ministra Środowiska, wprowadzono następujące zmiany:

- 1) Z uwagi na fakt, iż niektóre działania ochronne pokrywały się dla kilku gatunków, ujednociono i uporządkowano załącznik 5 do rozporządzenia, łącząc działania w tabelach, oraz wprowadzono ich numerację. Dzięki tym zmianom, załącznik zyskał na przejrzystości, zapisy zaś stały się czytelniejsze i bardziej uporządkowane.
- 2) Celem zwiększenia kompatybilności poszczególnych zapisów planu i zapewnienia większej skuteczności ochrony, przeredagowano i doprecyzowano zapisy dotyczące wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych w załączniku 6, w zakresie dotyczącym eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony i ich siedlisk.
- 3) W załączniku 5 do rozporządzenia, w działaniach dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, wprowadzono dodatkowe działanie (nr 13), polegające na wykonaniu oceny kolizyjności przedmiotów ochrony z elementami infrastruktury elektro-energetycznej w obszarze Natura 2000, oraz oceny skuteczności zastosowanych zabezpieczeń na istniejących i nowo powstających obiektach. Rozpoznanie to stanowi podstawę do dalszych działań ochronnych, tj. wypracowania metod i środków ochrony ptaków przed śmiercią lub kalectwem spowodowanymi kolizjami z ww., o których mowa w działaniu ochronnym nr 1 załącznika 5.

- 4) Uzupełniono zapisy działania ochronnego dla kani rudej i bielika, w zakresie ochrony siedlisk i żerowisk gatunku w gospodarce rolnej, o wskazanie działań obligatoryjnych. Obowiązek takiego podziału wskazuje §3 ust. 6 pkt a Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie ustanawiania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2010.34.186 z późn. zm.), który mówi iż cyt. „zakres prac koniecznych do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru obejmuje (...) ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie działań ochronnych zapewniających możliwość monitoringu osiągnięcia celów działań ochronnych, a zwłaszcza monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony przedmiotów ochrony, a dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części z podziałem na działania; obligatoryjne i fakultatywne”.
- 5) W załączniku 5 do rozporządzenia, w działaniach dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, urealniono zapisy dotyczące terminów wykonania poszczególnych inwentaryzacji, uwzględniając okres wejścia w życie zmienianego obecnie planu zadań ochronnych i postępu przedmiotowych prac. Zmieniono częstotliwość badań monitoringowych z 3 na 2 razy w ciągu obowiązywania planu.

Zgodnie z art. 28 ust. 9 oraz ust. 4 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie zapewnił zainteresowanym podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, możliwość udziału w pracach związanych z opracowywaniem projektu zmiany planu zadań ochronnych.

Informację o zamiarze przystąpienia do dokonywania zmiany planu zadań ochronnych podano do publicznej wiadomości pismem z dnia 12.08.2015 r., znak PK.6320.18.2015.BG, poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 12 sierpnia 2015 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 14 sierpnia 2015 r. do 17 września 2015 r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – NASZ DZIENNIK, opublikowane w dniu 17 sierpnia 2015 r.,
- powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszar Natura 2000 o możliwości zgłaszania uwag oraz wniosków do przygotowanego projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO (zawiadomienie z dnia 19 maja 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.4.2016.RCh, WOPN-ON.6320.5.2016.RCh, WOPN-ON.6320.10.2016.RCh).

W wyniku tej procedury zgłoszono 30 uwag i wniosków. Ich zestawienie, wraz z informacją, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę, oraz w jakim zakresie zostały uwzględnione, zawarto w poniższej tabeli.

1.	Podmiot zgłaszający: ENEA	
Treść uwagi	<p><i>Nawiązując do zapisów zawartych w projekcie zmiany planu zadań ochronnych pn. „Puszcza Goleniowska” PLB320012, dotyczących infrastruktury elektroenergetycznej Enea Operator, wnioskujemy o wprowadzenie poprawki w tabeli stanowiącej załącznik nr 2 do ww. projektu, zastępując przedstawione zapisy w wierszu nr 1 w kolumnie „działania ochronne” dla przedmiotów ochrony (dotyczy także infrastruktury na terenie rezerwatu przyrody Olszanka) wpisem o treści: “W przypadku modernizacji istniejących lub budowy nowych linii napowietrznych, właściciel infrastruktury elektroenergetycznej uzgadnia z właściwym (odpowiednim) organem sposoby umożliwiające ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na awifaunę. Lokalizacja i zakres zastosowanego rozwiązania powinna być adekwatna do rzeczywistego wpływu inwestycji na awifaunę. Rekomenduje się następujące sposoby ograniczające wpływ infrastruktury: ostrzegacze, platformy gniazdowe, linie izolowane, osłony izolacyjne, skablowanie linii etc.”.</i></p>	
Sposób rozpatrzenia	<p>Proponowany przez wnoszącego uwagę zapis jest tożsamy z zapisem zakwestionowanym przez MŚ (pismo z dnia 15 lipca 2015 roku, znak: DP-074-118/24442/14/JJ) – patrz pkt. 7 niniejszego uzasadnienia.</p>	

2.	Podmiot zgłaszający: RZGW	
Treść uwagi	W załączniku nr 5, w brzmieniu określonym w załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia, w tabeli „działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonywanie i obszarów ich wdrażania”, należy zawrzeć uwagę ogólną (np. w postaci odnośnika do nagłówka kolumny „działania ochronne”: „proponowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW związanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne”.	
Sposób rozpatrzenia	Wprowadzono proponowany zapis jako odnośnik do pkt. 5 i 7 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia).	
3.	Podmiot zgłaszający: PSEW	
Treść uwagi	<p>W odniesieniu do wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Goleniów, Przybiernów, Stepnica i Wolin (załącznik nr 3 do zmiany zarządzenia), w związku z proponowanymi zapisami dotyczącymi zapisów o ochronie przestrzeni powietrznej gwarantującej utrzymanie drożności tras migracyjnych, dostępności miejsc żerowiskowych, jak również zmniejszenie zagrożenia kolizji z turbinami wiatrowymi skutkującymi kalectwem lub śmiercią przedmiotów ochrony: „Zapis o ochronie przestrzeni powietrznej w proponowanym brzmieniu to w praktyce wyłączenie całego obszaru Natura 2000 spod możliwości budowy farm wiatrowych. Przedstawione zapisy faktycznie stanowią zakazy. W delegacji ustawowej do ustanowienia aktów prawa miejscowego nie przewidziano ustanowienia w nich zakazów, więc takie działanie stanowi jej przekroczenie. Proponowany zapis rozszerzający strefy przestrzeni powietrznej bez obecności turbin wiatrowych o dodatkowe kilometry może w wielu przypadkach być równoznaczny z tworzeniem otulin dla tych obszarów, które nie są przewidziane dla tej formy ochrony w prawie krajowym (ustawa o ochronie przyrody), jak również wielokrotnie przekracza strefy ochronne ustanawiane dla stwierdzonych w danym obszarze gniazd poszczególnych osobników tych gatunków. Tak znaczne zwiększenie „stref buforowych” pomija zupełnie zmienność przestrzeni użytkowanej przez ptaki. Należy także pamiętać o aspekcie nieregularności w przyrodzie w zachowaniu danych gatunków. Rozszerzenie stref pozbawionej możliwości budowy turbin wiatrowych o kolejne kilometry od granic stref ochronnych, jak również od granic obszaru natura 2000 jest tym bardziej nadmierowe. Regulacja działalności gospodarczej, swobody gospodarowania gruntem oraz planowania przestrzennego w dokumencie prawa miejscowego na obszarach nieobjętych tym dokumentem jest obciążona wadą prawną – brak jest podstawy prawnej. Takie podejście implikuje szereg konsekwencji finansowo-prawnych, wynikających z naruszenia prawa własności: prawo miejscowe nie może regulować zasad gospodarowania na obszarach nieobjętych tym dokumentem. W przypadku próby wprowadzenia ograniczeń w zagospodarowaniu terenów poza obszarem. Którego dotyczy dokument, można się spodziewać licznych wniosków o odszkodowania z tytułu bezpodstawnych ograniczeń działalności ze strony właścicieli gruntów objętych wadliwymi zapisami. W świetle aktualnych przepisów o prawie miejscowym takie roszczenia zapewne zostaną uznane za uzasadnione. Jeżeli określone miejsca, znajdujące się na terenie obszaru ostoi, cechują się szczególną wartością dla potencjalnie narażonych elementów ekosystemu, może to być podstawą do rekomendowania oceny oddziaływania na obszar Natura 2000, z uwzględnieniem jego celu i przedmiotu ochrony. Nie ma jednak podstaw, aby wykluczyć możliwość realizacji przedsięwzięcia bez pełnej informacji o jego wpływie, możliwej do uzyskania wyłącznie w procedurze ooś. Proponowany zapis ograniczy nie tylko możliwość budowy farm wiatrowych, podczas realizacji których przekształcona zostaje nieznaczna powierzchnia (pod fundamenty i infrastrukturę), ale również inne przedsięwzięcia, z którymi związana jest często znacznie większa powierzchniowo zmiana sposobu użytkowania.”</p>	
Sposób rozpatrzenia	<p>W odniesieniu do zarzutów wniesionych przez PSEW, wyjaśniamy iż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. wskazania do zmian wynikają z konieczności zabezpieczenia gatunków stanowiących przedmiot ochrony w obszarze, a więc gatunków których lokalne populacje są istotne dla zachowania gatunku w skali krajowej, 2. konkretne odległości, które powinny zostać zachowane w stosunku do lokalizacji takich inwestycji jak elektrownie wiatrowe, wynikają z biologii poszczególnych gatunków; są to wielkości wskazywane przez naukowców, na podstawie wieloletnich badań i obserwacji (oraz zgodne z wytycznymi GDOŚ, określonymi we wskazaniach dotyczących zagospodarowania siedlisk gatunków – Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. <i>Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000</i>. GDOŚ, Warszawa); należy podkreślić, iż podane wielkości nie są rozszerzeniem stref ochronnych, jak to sugeruje zgłaszający uwagę; strefa ochronna wyznaczana jest celem ochrony gniazda, i zapewnienia względnego spokoju do odbicia lęgów i wyprowadzenia młodych; podane wielkości odnoszą się do całości siedliska, niezbędnego do funkcjonowania gatunku (nie tylko miejsca rozrodu, ale również żerowisk czy miejsc odpoczynkowych na 	

		<p>trasach przelotów, jak również tras dziennego przemieszczania się ptaków np. od gniazda do żerowiska)</p> <p>3. niezrozumiała jest uwaga dotycząca pominięcia zmienności przestrzeni użytkowanej przez ptaki, w odniesieniu do „zwiększenia stref buforowych”; gatunki dla ochrony których wyznaczono ten obszar, charakteryzują się stałymi rewirami wykorzystywanymi jako lęgowiska i żerowiska, znane także są trasy migracyjne gatunków przelotnych i miejsca postojowe na szlaku migracyjnym; owszem, zachowania te mogą się zmieniać np. w wyniku tzw. „efektu bariery” (pojawienie się obiektów działających odstraszająco na ptaki, przez co zmieniają one swoje trasy), jednakże jest to zjawisko niekorzystne, wpływające negatywnie na przedmioty ochrony, a więc działań wywołujących taki skutek nie powinno się realizować na obszarze;</p> <p>4. przedmiotowe zapisy dotyczą wykazanych stanowisk lęgowych, noclegowisk i żerowisk, które są niezbędne dla zachowania gatunku w obszarze; liczba i lokalizacja tych stanowisk została określona podczas prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru, gdzie ich aktualizacja jest wpisana w plan jako działania z zakresu monitoringu; w związku z powyższym, tut. organ nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż „(...) nie ma jednak podstaw, aby wykluczyć możliwość realizacji przedsięwzięcia bez pełnej informacji o jego wpływie, możliwej do uzyskania wyłącznie w procedurze oos”, gdyż dane uzyskane podczas prac nad planem zadań ochronnych dają rzetelne podstawy do sformułowania potencjalnych i istniejących zagrożeń, oraz wskazania zadań ochronnych celem ich eliminacji lub minimalizacji.</p> <p>5. według ustawy o ochronie przyrody, inwestycja nie może wpływać negatywnie na gatunki, dla ochrony których utworzony został obszar N2000; należy wziąć pod uwagę, iż faktyczne rozmieszczenie i liczebność gatunków może wykluczyć realizację inwestycji, w przypadku gdy nie istnieje wariant bezkolizyjny; podkreślenia wymaga fakt, iż z uwagi na liczbę powstających w województwie zachodniopomorskim EW, gatunki są częściej narażone na wypieranie czy też kolizje z infrastrukturą z nimi związaną;</p> <p>6. ptaki o których mowa są gatunkami ściśle chronionymi na mocy prawa, również poza granicami obszaru N2000; planowanie zadań mających na celu utrzymanie populacji danego gatunku musi obejmować habitat wykorzystywany przez poszczególne osobniki, a więc zapisy muszą dotyczyć poszczególnych stanowisk, nie zaś granic obszaru N2000; lokalizacja siedliska gatunku przy granicy obszaru nie sprawia, iż przestaje być on chroniony po jej przekroczeniu</p> <p>7. prowadzenie działalności gospodarczej czy też gospodarowanie gruntem nie zwalnia z przestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów ustawy o ochronie przyrody; w odniesieniu do zarzutów zgłaszającego uwagę należy także podkreślić, iż proponowane zapisy nie stanowią zakazów, a jedynie wskazują konieczność uwzględnienia rzeczywistych potrzeb gatunków niezbędnych do zachowania ich populacji we właściwym stanie; ograniczenia możliwości lokalizacji farm wiatrowych dotyczą tu więc przypadku, gdy ich realizacja ingeruje negatywnie w siedlisko przedmiotów ochrony, naruszając strefy gatunków o których mowa w pkt 2, co jest jak najbardziej zgodne nie tylko z intencją powołania obszarów Natura 2000, jak też z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy o ochronie przyrody.</p>
4.	<p>Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników</p> <p>Treść uwagi</p>	<p>Zgodnie z art. 28 ust 5 zdanie ostatnie ustawy o ochronie przyrody, pzo może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt. Ustawodawca przyjął, że pzo sporządza się na czas określony, a przed upływem tego czasu można go zmienić w okolicznościach określonych ustawą. Intencją takiego zapisu była ochrona trwałości ustanowionego planu. W naszej ocenie, przepis ten uniemożliwia dokonanie zmiany pzo z innych przyczyn, jak również ujęcie w zarządzeniu zmieniającym zmian wynikających z innych przyczyn. Ewentualnie, dopuszczalna mogłaby być zmiana mająca na celu usunięcie takich wad prawnych aktu prawa miejscowego, które mogłyby prowadzić do jej uchylecia. Niedopuszczalne są jednak inne zmiany. W szczególności, w świetle delegacji ustawowej, niedopuszczalne są zmiany, które osłabiłyby ochronę siedlisk przyrodniczych lub gatunków. Znane nam jest odmienne stanowisko GDOŚ, które w ślad za Departamentem Prawnym MŚ uważa, że pzo może być zmieniony także z innych powodów, w szczególności może być uchylony przez sąd administracyjny z powodu niezgodności z prawem lub uchylony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Środowiska w trybie nadzoru, z czego ma wynikać, że może być zmieniony także przez RDOŚ który go wydał. Stanowiska tego nie mogą jednak podzielić. Zacytowane przez nas wyżej przepisy ustawy o ochronie przyrody stanowią lex specialis wobec ogólnych przepisów uprawniających organ właściwy do ustanowienia aktu prawa miejscowego również do uchylecia tego aktu, wprowadzony właśnie w celu ochrony trwałości raz ustanowionego planu przed zmianami pod wpływem rozmaitych nacisków. Oczywiście, plan może być uchylony z powodu sprzeczności z prawem przez sąd lub przez Prezesa Rady Ministrów – jednak, przesłanką do jego zmiany nie może być rzekoma sprzeczność z prawem, będąca wyłącznie poglądem Departamentu Prawnego Ministerstwa Środowiska, który nie został zweryfikowany ani przez sąd, ani przez Prezesa rady Ministrów. Zagrożenia</p>

		<p>uchyleniem pzo przez Prezesa rady Ministrów nie można uznać za „potrzebę ochrony gatunków i siedlisk”, przede wszystkim na brak związku z potrzebami ochrony gatunków i siedlisk, zwłaszcza w sytuacjach, w których wątpliwe jest, czy Prezes Rady Ministrów uznałby argumenty prawne Ministra Środowiska i zdecydowałby się na uchylene aktu. Proponowane zmiany pzo dla rozważanego obszaru natura 2000 znacznie pogorszą reżim ochrony obszaru i z tego powodu są niezgodne z dyspozycją ustawową zakazującą zmiany pzo „na niekorzyść przedmiotów ochrony”.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Obecnie procedowane zmiany w planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska, są wynikiem kontroli zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, przeprowadzonej na podstawie §5 ust. 2 i 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2009 r. w sprawie trybu kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespolonej administracji rządowej (Dz.U. Nr 222, poz. 1754). Stwierdzono uchybienia, w tym niezgodność zapisów znajdujących się w pzo z innymi aktami prawnymi (wszystkie uzasadnienia i wskazania do zmian, jak również sposób rozpatrzenia uwag, znajdują się w uzasadnieniu).</p> <p>Wprowadzane zmiany są konieczne, by akt prawa miejscowego, jakim jest plan zadań ochronnych, nie zawierał wad prawnych. Z uwagi zaś na fakt, iż niezbędne zmiany, wynikające z konieczności usunięcia ww. błędów, wymuszają przeprowadzenie całej procedury zmiany pzo (w tym konsultacji społecznych), zdecydowano się także na korekty w zakresie innym niż wskazywany przez MŚ. W tym przypadku część zmian wynika m.in. z uzupełnienia stanu wiedzy dla przedmiotów ochrony, wychwycenia błędów lub braków wynikających z omyłek pisarskich, konieczności zwiększenia przejrzystości dokumentu lub zwiększenia kompatybilności poszczególnych zapisów planu. Nie podzielamy także stanowiska, iż wprowadzane zmiany znacznie pogorszą reżim ochrony obszaru, i działają na niekorzyść przedmiotów ochrony. Część zapisów została bowiem przeformułowana tak, by nie stanowiła zakazów, co jednak nie zmienia ogólnego sensu i celu ich zapisu. Tym samym, zdaniem tutejszego organu, projektowane obecnie zmiany planu zadań ochronnych, po uwzględnieniu części zgłoszonych w ramach konsultacji roboczych uwag, nie powinny przyczynić się do pogorszenia reżimu ochronnego obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska.</p>
5.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>W tym obszarze rzeczywiście niezbędne są środki ochronne polegające na wyłączeniu określonego terenu spod nowej zabudowy kubaturowej, utrzymaniu udziału powierzchni użytków zielonych na co najmniej obecnym poziomie poprzez niedopuszczenie do ich zabudowy, zalesiania, zmiany w plantacje roślin energetycznych, sadowniczych czy też w grunty orne, wyłączeniu spod zabudowy trwałych użytków zielonych oraz terenów sąsiadujących z obszarem oraz w odległości minimum 100 m od nich, bagien i podmokłych nieruchomości, ograniczeniu możliwości lokalizowania nowych ferm nerek, lisów, tchórzy i jenotów do terenów położonych poza granicami obszaru Natura 2000, niezalesianiu otwartych i półotwartych terenów bagiennych oraz użytków zielonych, utrzymaniu dotychczasowego sposobu użytkowania otwartych i półotwartych terenów bagiennych. Jeżeli z przyczyn legislacyjnych nie jest możliwe wiążące wprowadzenie takich środków w pzo, to wnosimy o wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru, w którym będzie można określić: warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony”, odnoszące się do zagospodarowania przestrzennego, gospodarki rolnej, gospodarki wodnej itp. Niewystarczające jest ujęcie tych środków tylko w załączniku 6 pzo, ponieważ wówczas pozostaną tylko wskazaniem do zmiany istniejących studiów i planów zagospodarowania przestrzennego, ale nie będą miały żadnej mocy, dopóki takie zmiany nie zostaną dokonane.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Wymienione przez zgłaszającego uwagę środki ochronne, dotyczące utrzymania udziału TUZ w obszarze na co najmniej obecnym poziomie, ujęte są nie tylko w załączniku 6 pzo (aktualnie – załącznik nr 3 do zmiany zarządzenia). W punktach 3, 4, 6, 7, 10, jako działanie obligatoryjne (a więc obowiązkowe), wskazane jest jednoznacznie: <u>zachowanie struktury i arealu</u> siedlisk lęgowych i żerowiskowych przedmiotów ochrony w niepogorszonym stanie. Tym samym, tut. organ uważa, iż zapisy te jasno wskazują na warunki utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, i nie muszą mieć formy bezpośrednich zakazów by zagwarantować trwałość i jakość ochrony w obszarze, tym bardziej, że są wzmocnione zapisami zdiagnozowanych zagrożeń i ustalonych celów do osiągnięcia.</p>
6.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>W tym obszarze rzeczywiście niezbędne są środki ochronne polegające na niedopuszczeniu do osuszania bagien, podmokłych nieużytków, szuwarów, zakrzewień, zadrzewień w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, na terenach podmokłych. Zdaniem RDOŚ, powtarzanym za ministrem Środowiska” „Przedstawione działania stanowią faktycznie zakazy. W pzo nie powinno się zamieszczać zakazów określonego działania”. Teza taka jest jednak wątpliwa. W szczególności, w świetle systemowej interpretacji prawa, nie mogą podzielić opinii RDOŚ i Ministra w tej sprawie. W systemie prawa istnieje przepis art. 37 ust 2, a także specyficzne</p>

		<p>przepisy dotyczące minimalnych norm dla rolników – mówiące wyraźnie o „podjęciu działań niezgodnych z planem zadań ochronnych”. Z istnienia takich przepisów wynika, że w intencji ustawodawcy pzo może określać, jakie działania są z nim „niezgodne” (inaczej przepisy te nie miałyby przecież sensu), czyli de facto skutkować zakazem określonych działań. Podstawa prawna takiego zakazu istnieje wówczas w art. 33 ustawy o ochronie przyrody, co jest zgodne z wymogiem wprowadzania zakazów wyłącznie ustawą. Zwracam także uwagę, że w systemie prawa funkcjonuje wiele innych rozporządzeń wprowadzających zakazy, np. rozporządzenie przeciwpożarowe. Uważam więc, że w/w zapisy powinny w całości pozostać w pzo. Jeżeli natomiast miałyby zostać usunięte, to wnosimy o wskazanie potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych dla obszaru, w którym będzie można określić „warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony”, odnoszące się do gospodarki wodnej, sposobów utrzymywania wód i urządzeń wodnych, gospodarki rolnej, leśnej itp.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Zapisy dotyczące ochrony siedlisk bagiennych i podmokłych nieużytków, jak również utrzymywania zakrzewień i zadrzewień w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, zawarte są w pkt. 6 i 8. Podobnie jak w przypadku poprzedniej uwagi, wskazane jest jako działanie ochronne zachowanie struktury i arealu tych siedlisk w niepogorszonym stanie. Tym samym, tut. organ uważa, iż zapisy te jasno wskazują na warunki utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, i nie muszą mieć formy bezpośrednich zakazów by zagwarantować trwałość i jakość ochrony w obszarze.</p>
7.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Podobnie, w związku z koniecznością dostosowania gospodarki łowieckiej do potrzeb przedmiotów ochrony, wnoszę o wskazanie potrzeby sporządzenia planu ochrony dla obszaru, w którym będzie można określić „warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony”, odnoszące się do gospodarki łowieckiej.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Kwestie dotyczące gospodarki łowieckiej na przedmiotowym obszarze, regulowane są w punkcie 12 załącznika nr 2 do zmiany zarządzenia. Wskazuje on na potrzebę uwzględnienia ochrony gatunków w gospodarce łowieckiej m.in. poprzez dostosowanie gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000 i przedmiotów ochrony, w tym przygotowanie i zawarcie umów z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich, określających warunki odtworzenia lub utrzymania właściwego stanu przedmiotów ochrony. Wobec powyższego, tut. organ stoi na stanowisku, iż nie ma potrzeby sporządzania planu ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000, aby utrzymać lub odtworzyć właściwy stan przedmiotów ochrony.</p>
8.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Wniosek o sporządzenie planu ochrony dla obszaru jest zasadny także z powodu konieczności określenia warunków realizacji przyszłych inwestycji oraz działań, dotyczących linii elektroenergetycznych oraz elektrowni wiatrowych, jakie były ujęte w oryginalnym pzo, lecz są kwestionowane przez Ministra Środowiska.</p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Kwestie dotyczące działań ochronnych w zakresie minimalizacji lub eliminacji zagrożeń ze strony istniejących i projektowanych napowietrznych linii elektroenergetycznych dla przedmiotów ochrony A074 kania ruda i A075 bielik, regulowane są w pkt. 1 załącznika nr 2 do zmiany zarządzenia. Wskazuje on na konieczność opracowania i wdrożenia rozwiązań modernizacyjnych zmniejszających ryzyko śmierci lub kalectwa ptaków, zaś w odniesieniu do istniejącej linii elektroenergetycznej, dla której już wykazano negatywny wpływ na przedmiot ochrony – podjęcie skutecznych działań eliminujących zagrożenie (likwidacja lub skablowanie linii). Jako uzupełnienie zadania dodano także nowy punkt (nr 14) z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony – niezwłoczne wykonanie oceny kolizyjności przedmiotów ochrony z elementami infrastruktury elektroenergetycznej w obszarze Natura 2000 oraz ocena skuteczności zastosowanych zabezpieczeń na istniejących i nowo powstających obiektach. Wspomniany powyżej pkt. 1 traktuje również o konieczności utrzymania drożności dotychczasowych tras dziennego przemieszczania się ptaków, a więc pośrednio dotyka problematyki lokalizacji elektrowni wiatrowych w obszarze.</p> <p>Oprócz konkretnych działań ochronnych, w załączniku 3 do zmiany zarządzenia zawarto wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w zakresie wytycznych do ustalania lokalizacji planowanych elektrowni wiatrowych oraz instalacji elektroenergetycznych. Mając na uwadze powyższe, nie ma potrzeby sporządzania planu ochrony dla przedmiotowego obszaru Natura 2000.</p>
9.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p>Ponadto, działania fakultatywne w przypadku siedlisk ptaków będących częściami gospodarstw rolnych powinny być opisane konkretnymi wymogami (warunkami brzegowymi). Niezgodne z delegacją ustawową do sporządzenia pzo jest używanie sformułowania „... użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego (lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego) ukierunkowanego na ochronę ptaków”, ponieważ treść normy w pzo uzależniana byłaby w ten sposób od przyszłych treści</p>

		<i>ustalanych przez podmiot inny niż RDOŚ, a w dodatku bez pewności, że wymagania przyszłego programu rolnośrodowiskowego będą trafne z punktu widzenia ochrony siedlisk ptaków.</i>
	Sposób rozpatrzenia	W załączniku nr 2 do zmiany zarządzenia, w punktach dotyczących uwzględnienia ochrony przedmiotów ochrony w gospodarce łąkowej (pkt. 4 dedykowany derkaczowi, pkt. 6 dedykowany żurawowi, pkt. 9 dedykowany podróżnikowi, pkt. 10 dedykowany kszycowi), działania obligatoryjne wskazują na konieczność zachowania struktury i arealu siedlisk gatunków, a więc zapewniają utrzymanie właściwego stanu tych siedlisk, korzystnego dla ptaków. Działania fakultatywne, oprócz wskazania możliwości korzystania z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości (programy PROW), zawierają także podstawowe wytyczne do użytkowania (m.in. terminy i metody koszenia, wskazanie do stosowania wyplaszaczy) dla poszczególnych gatunków. W odniesieniu do drugiej części uwagi, wskazującej iż „(...) nie ma pewności, że wymagania przyszłego programu rś będą trafne z punktu widzenia ochrony ptaków”, zwracamy uwagę na fakt, iż pakiety programów rolnośrodowiskowych ukierunkowanych na ochronę ptaków, wdrażane są celem poprawy bytowania zagrożonych gatunków ptaków oraz ochrony ich siedlisk, poprzez stosowanie tradycyjnych, ekstensywnych sposobów użytkowania. Projekty rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działań objętych programami PROW, są szeroko konsultowane, zarówno z placówkami i organizacjami zajmującymi się ochroną ptaków, jak i z organami państwowymi (w tym z RDOŚ). Tym samym, działania te odpowiadają potrzebom ochrony gatunków, będących często przedmiotami ochrony na poszczególnych obszarach, bądź też są zbieżne z tymi potrzebami. Zapis, iż „(...) użytkowanie musi być zgodne z wymogami pakietu (...) ukierunkowanego na ochronę ptaków” jasno wskazuje, iż nie mogą być to działania wpływające niekorzystnie na siedliska przedmiotów ochrony.
10.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany nazwy działania ochronnego dla gatunków A074 kania ruda, A075 bielik (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia, działanie nr 1), z „ochrona przestrzeni powietrznej” na „zachowanie drożności tras przelotu”.
	Sposób rozpatrzenia	Zmieniono nazwę działania ochronnego na zaproponowany zapis.
11.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do rozporządzenia, dotyczącego podjęcia skutecznych działań zmierzających do znalezienia rozwiązania eliminującego zagrożenie dla bielika (likwidacja lub skablowanie linii) w przypadku linii elektroenergetycznej przecinającej rezerwat Olszanka – <i>Czyli opracowanie sposobu eliminacji zagrożenia. Konstrukcja „podjęcie skutecznych działań” etc... to trochę dziwnie brzmi... inna sprawa, że jeśli nie da się skablować albo zlikwidować, to to działanie będzie martwe – może zatem zlikwidować te zapisy w nawiasach.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zmodyfikowano wskazywany zapis. W obecnym brzmieniu (działanie nr 1, załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia), wskazuje on na „podjęcie skutecznych działań zmierzających do znalezienia rozwiązania eliminującego zagrożenie dla bielika (optymalnie likwidacja lub skablowanie linii)”.
12.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego utrzymania drożności dotychczasowych tras dziennego przemieszczania się kani rudej i bielika, tj. utrzymanie drożności tras w promieniu 5 km od gniazd kani i pasów o szerokości 2 km i długości 10 km pomiędzy gniazdami bielika a dużymi akwenami – <i>proponujemy wskazania tych tras przemieszczania się na załączniku mapowym.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zarówno dla kani rudej, jak i dla bielika, zaplanowane zostały działania z zakresu uzupełnienia stanu wiedzy (w zakresie oceny stanu siedliska, inwentaryzacji gniazd i żerowisk), oraz działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych. Wskazuje to na fakt, iż w obu przypadkach rozmieszczenie gatunków i ich żerowisk w obszarze nie jest do końca rozpoznane, a dane na ten temat wymagają uzupełnienia. Dlatego też, wskazane na podstawie niepełnych danych przebiegi tras dziennego przemieszczania się ptaków, mogłyby być obarczone dużym błędem. Ponadto, z uwagi na fakt, iż plan zadań ochronnych jest zatwierdzany na 10 lat, to biorąc pod uwagę zmianę liczebności czy też rozmieszczenia gatunku w tym okresie czasu, a także zmienność warunków środowiskowych wpływających m.in. na zasobność żerowisk, a co za tym preferowanie ich przez ptaki, mapa taka mogłaby stać się nieaktualna i nieadekwatna do rzeczywistych potrzeb działań ochronnych. Z tego względu tu. organ stoi na stanowisku iż zapis jasno wskazujący jakie parametry wolnych korytarzy powietrznych dziennego przemieszczania się ptaków winny zostać zachowane, jest lepszym rozwiązaniem niż wyznaczanie stałych

		powierzchni na załączniku mapowym.
13.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego kontynuowania dotychczasowej ochrony strefowej i wprowadzanie stref ochrony dla nowo odkrytych gniazd – „ <i>ten fragment bym usunął – nowe strefy można powoływać, starych wystarczy nie likwidować. Ale jeśli np. zajdzie potrzeba likwidacji – bo nie będzie od lat czynnego gniazda – to będzie problem. Poza tym – niżej jest o utrzymaniu stref, więc trochę to się dubluje...</i> ”
	Sposób rozpatrzenia	Zmodyfikowano działanie dotyczące ochrony strefowej dla kani i bielika, tak by zadania nie powtarzały się. Zmieniona forma zapisu wskazuje wytyczne dla utrzymywania i ewentualnej likwidacji stref.
14.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględniania ochrony gatunków (kani rudej i bielika) w gospodarce leśnej, w zakresie wskazania podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie zadania: Nadleśniczy Nadleśnictwa Goleniów, Nadleśniczy Nadleśnictwa Rokita i inni właściciele lasów – <i>Te podmioty nie mają takiej mocy prawnej by wprowadzać ochronę strefową.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zmodyfikowano wskazywany zapis. Wskazano, które podmioty są odpowiedzialne za poszczególne zadania. W obecnym brzmieniu podmiotem odpowiedzialnym za wykonanie działania z zakresu ochrony strefowej (działanie nr 2 w załączniku nr 2 do zmiany zarządzenia) jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie. Jednocześnie pozostawiono negowane podmioty, jako jednostki współpracujące z RDOŚ, gdyż ich rola we wnioskowaniu powoływania czy też likwidacji stref jest bardzo istotna. Jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie zadań z zakresu gospodarki leśnej pozostawiono właściwe miejscowo nadleśnictwa.
15.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględniania ochrony gatunków (kani rudej i bielika) w gospodarce leśnej, w zakresie egzekwowania przepisów dotyczących zakazów obowiązujących w strefach ochrony, zwłaszcza zakazu wstępu osób nieupoważnionych w okresie lęgowym – <i>To odwieczne pytanie, czy w pzo wpisywać oczywiste oczywistości – skoro są przepisy strefach, to należy je egzekwować (nota bene – co to znaczy egzekwować zakazy wstępu – ktoś będzie stał i zakazywał na bieżąco?). Może dać „monitoring pod kątem naruszania zakazu wstępu” itp.?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Kwestionowany zapis usunięto. Po dokładnej analizie zapisów planu zadań ochronnych stwierdzono, iż zakres tego działania zawarty jest w punktach dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji działań ochronnych, określonych dla kani rudej i bielika: „(...) powtórzenie inwentaryzacji (...) z jednoczesną oceną stanu zasiedlenia gniazd i skuteczności ochrony strefowej (...)”.
16.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględniania ochrony gatunków (kani rudej i bielika) w gospodarce leśnej, w zakresie utrzymywania stref ochrony – <i>Czyli kontynuowanie dotychczasowej ochrony strefowej? To już było wyżej...</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zmodyfikowano działanie dotyczące ochrony strefowej dla kani i bielika, tak by zadania nie powtarzały się.
17.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego utrzymywania w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych (So, Md, Bk w wieku powyżej 100 lat) na powierzchni nie mniejszej niż obecnie zajęte przez takie drzewostany, ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów w pobliżu stanowisk gatunków – <i>proponycja zmodyfikowania części zapisu na „zachowanie stałej powierzchni drzewostanów dojrzałych”.</i>
	Sposób rozpatrzenia	W ocenie tut. organu zapis „utrzymywanie w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych (So, Md, Bk w wieku – powyżej 100 lat) <u>na powierzchni nie mniejszej niż obecnie zajęta przez takie drzewostany</u> ” jest bardziej precyzyjny niż proponowany powyżej. Określenie „stała powierzchnia” nie może bowiem zostać odniesiona do konkretnej wartości, podczas gdy działanie ochronne powinno jasno precyzować cele oraz dawać możliwość monitoringu przyjętych parametrów stanu ochrony.
18.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego wyłączenia z cięć rębnych

		pasów drzewostanów nad brzegami jezior i rzek o szerokości odpowiadającej około 2 wysokościom drzewostanów, odnośnie zapisu „szerokość pasa powinna być dostosowana do warunków terenowych” – <i>To jednak nie 2 wysokości? To trzeba doprecyzować – czy po powierzchni, czy po rzucie...</i>
	Sposób rozpatrzenia	Część zapisu, iż „szerokość pasa powinna być dostosowana do warunków terenowych” uzupełnia wytyczne zawarte w pierwszej części zadania, które wskazują iż szerokość pasa wyłączzonego z cięć rębnych powinna mieć szerokość <u>około</u> 2 wysokości drzewostanów. Należy bowiem uwzględnić przypadki, gdzie pas drzewostanu nie będzie – z różnych przyczyn - tak szeroki. W takich przypadkach należy dostosować szerokość do stanu rzeczywistego, a więc dostosować go do warunków terenowych.
19.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działań ochronnych z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczących uwzględnienia ochrony siedlisk i żerowisk kani rudej i bielika w gospodarce rolnej, uwzględnienia ochrony derkacza, podróżniczka, żurawia i kszyka w gospodarce łąkowej – wskazanie na konieczność doprecyzowania zapisów dotyczących podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działań w zakresach: obligatoryjnym i fakultatywnym.
	Sposób rozpatrzenia	Doprecyzowano wskazywane zapisy.
20.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony siedlisk i żerowisk kani rudej i bielika w gospodarce rolnej, odnośnie zapisu „utrzymanie w niepogorszonej formie ważnych dla gatunków żerowisk związanych z Jeziorem Ostrowo, Jeziorem Przybiernowskim, Zalewem Szczecińskim i Odrą” w zakresie wskazanego obszaru wdrażania (cały obszar Natura 2000) – <i>No nie – to nie jest cały obszar. Zdecydowanie proponuję dać załącznik mapowy i wskazać te miejsca.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Wskazany obszar wdrażania dotyczy działania ochronnego ukierunkowanego na ochronę siedlisk i żerowisk gatunków: bielik i kania ruda, w przedmiotowej ostoi. Z tego też względu obejmuje on cały obszar Natura 2000. W odniesieniu do żerowisk, z uwagi na konieczność uzupełnienia stanu wiedzy dotyczącego rozmieszczenia gatunków i ich siedlisk (weryfikacja w trakcie trwania pzo), oraz z uwagi na zmienność tych danych w czasie, nie jest wskazane wyznaczanie stałych powierzchni na załącznikach mapowych. Podkreślić należy, iż preferencje do wyboru żerowisk mogą się zmieniać pod wpływem zmian warunków siedliskowych, wpływających m.in. na zasobność czy dostępność danego obszaru. Z tego powodu, pomimo iż podkreślono, że najcenniejsze żerowiska są zlokalizowane nad dużymi akwenami wodnymi (Jezioro Ostrowo, Jezioro Przybiernowskie, Zalew Szczeciński oraz Odrą), to jednak nie jest możliwe - i wskazane - dokładne określanie ich granic na mapie. Dane takie mogłyby być niewłaściwie interpretowane, nie uwzględniałyby nowych stanowisk ani też zmienności w wyborze żerowiska.
21.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony siedlisk i żerowisk gatunków w gospodarce wodnej, odnośnie zapisu „weryfikacja instrukcji eksploatacji stacji pomp odpompowujących wodę z naturalnych polderów zalewowych i uwzględnienie w nich wymogów ochrony gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000”, w zakresie wskazanych podmiotów za wykonanie zadania – <i>To też mają robić właściciele na podstawie porozumienia z RDOŚ?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Doprecyzowano wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za poszczególne zapisy w przedmiotowym działaniu ochronnym.
22.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego działań fakultatywnych w punkcie dotyczącym uwzględnienia ochrony żurawia w gospodarce łąkowej, odnośnie zapisu „w przypadku zobowiązań pro środowiskowych, podjętych w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego pakietu rolnośrodowiskowego (lub jego odpowiednika w nowym programie wsparcia finansowego), ukierunkowanego na ochronę ptaków” – <i>To jest uwarunkowanie działań do wpisania w kolumnie” podmiot odpowiedzialny”, a nie działanie...</i>
	Sposób rozpatrzenia	Treść działania jasno określa wymogi fakultatywne, zgodnie z §3 ust. 6 pkt a Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie ustanawiania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2010.34.186 z późn. zm.). Negowany zapis określa sposób użytkowania gruntów rolnych w obszarze – wskazana jest możliwość użytkowania gruntów rolnych, stanowiących jednocześnie siedliska i żerowiska przedmiotów ochrony, z wykorzystaniem środków wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości (ze względu na pewne ograniczenia w sposobie użytkowania), poprzez dostosowanie metod gospodarowania do

		wymogów ochrony ptaków. W rozumieniu tut. organu, jest to działanie ochronne, którego realizacja przyczyni się do utrzymania bądź poprawy właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony.
23.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony żurawia w gospodarce rolnej, odnośnie zapisu „utrzymanie struktury i arealu bagien i podmokłych nieużytków w niepogorszonym stanie” – <i>To ma być osobne działanie?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Po ponownym przeanalizowaniu ww. zapisu (stanowiącego de facto propozycję zapisu względem pierwotnej formy załącznika), oraz innych działań określonych w załączniku, stwierdzono iż możliwe jest połączenie niektórych z nich z uwagi na ich zbieżność. Tym samym, ponieważ działania dotyczące zachowania struktury i arealu siedlisk żurawia poprzez ekstensywne użytkowanie TUZ oraz utrzymania struktury i arealu bagien i podmokłych nieużytków, dotyczą gruntów rolnych (w rozumieniu definicji gruntów rolnych zawartych w § 68 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dn. 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków - tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1034, oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 909), połączono działania uwzględnienia ochrony żurawia w gospodarce łkowej oraz w gospodarce rolnej w jedno zadanie (pn. uwzględnienie ochrony żurawia w gospodarce rolnej – pkt 6 załącznika nr 2 do zmiany zarządzenia). Analogicznie takie same zapisy zaproponowano dla podróżniczka (pkt 8 załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia).
24.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działań ochronnych z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczących uwzględnienia ochrony żurawia i podróżniczka w gospodarce rolnej, odnośnie zapisów „utrzymanie struktury i arealu bagien i podmokłych nieużytków w niepogorszonym stanie”, „utrzymywanie podmokłych szuwarów, zakrzewień i zadrzewień w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych”, zachowanie struktury i arealu szuwarów, zakrzewień i zadrzewień na terenach podmokłych”, w zakresie wskazanych podmiotów za wykonanie zadania – <i>Obligatoryjnie? Na jakiej podstawie?/ Prawnie możliwe takie działanie obligatoryjne?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zgodnie z przytaczanym już § 68 Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dn. 29 marca 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz.U. 2016, poz. 1034), oraz art. 2 ust. 1 ustawy z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. 2015, poz. 909), nieużytki, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych, a także grunty torfowisk i oczek wodnych, są gruntami rolnymi. Tym samym, zgodnie z §3 ust. 6 pkt a Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie ustanawiania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz.U. 2010.34.186 z późn. zm.), ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych dla obszaru znajdującego się na terenie gospodarstwa rolnego lub jego części, powinno obejmować podział na działania: obligatoryjne i fakultatywne. Zachowanie mozaiki siedlisk związanych z rolnictwem, w tym współwystępowanie trwałych użytków zielonych (łąk, pastwisk) wraz z towarzyszącymi im licznymi miedzami, zadrzewieniami śródpolnymi, żywoplotami oraz fragmentami naturalnych ekosystemów w postaci oczek wodnych, torfowisk, jest niezbędne dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej. To z kolei przekłada się na ocenę stanu ochrony gatunku na obszarze N2000, przede wszystkim w zakresie parametru „siedlisko”, gdzie oceniana jest zarówno wielkość jak i jakość siedliska. Tym samym, działania ochronne polegające na utrzymaniu struktury i arealu bagien i podmokłych nieużytków w niepogorszonym stanie, oraz utrzymywanie podmokłych szuwarów, zakrzewień i zadrzewień w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych, są niezbędne do utrzymania właściwego stanu ochrony gatunku, oraz wpisują się w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.), który wyraźnie wskazuje, iż „zabrania się (...) podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru N2000”.
25.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony siedlisk zimorodka w gospodarce wodnej i łkowej, w zakresie wskazanego obszaru wdrażania: jeziora i kanały w obszarze Natura 2000 i ich brzegi – <i>Raczej same brzegi...</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zmodyfikowano zapis. W obecnym brzmieniu (pkt. Załącznika 2 do zmiany zarządzenia) wskazuje on jako obszar wdrażania: „Rzeki: Ina, Grzybnica, Krępa, Świdniana, Woła Struga i Gowienica; brzegi jezior oraz ciek i ich brzegi w obszarze Natura 2000”.

26.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	<p>Treść uwagi W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia wymogów ochrony gągoła w gospodarce leśnej, w pkt. dotyczącym wyłączenia z cięć rębnych drzewostanów nad brzegami jezior i rzek w pasie o szerokości odpowiadającej ok. 2 wysokościom drzewostanów, w zakresie dostosowania szerokość tego pasa do warunków terenowych – <i>uwaga jak przy bieliku</i> (tzn. konieczność doprecyzowania, czy wielkość przedmiotowego pasa mierzymy po rzucie czy po powierzchni).</p> <p>Sposób rozpatrzenia Część zapisu, iż „szerokość pasa powinna być dostosowana do warunków terenowych” uzupełnia wytyczne zawarte w pierwszej części zadania, które wskazują iż szerokość pasa wyłączonego z cięć rębnych powinna mieć szerokość <u>około</u> 2 wysokości drzewostanów. Należy bowiem uwzględnić przypadki, gdzie pas drzewostanu nie będzie tak szeroki. W takich przypadkach należy dostosować szerokość do stanu rzeczywistego, a więc dostosować go do warunków terenowych.</p>
27.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	<p>Treść uwagi W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony gatunków w gospodarce łowieckiej, w zakresie podmiotów odpowiedzialny za wykonanie działania – <i>przy innych działaniach, gdzie jest kilka podmiotów, nie ma tak szczegółowego rozdzielenia – albo tam uszczegółowić, albo tu uprościć...</i></p> <p>Sposób rozpatrzenia Przeredagowano zapisy w załączniku 5 do rozporządzenia w zakresie podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania.</p>
28.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	<p>Treść uwagi Zgłaszający uwagę usunął pierwszy punkt działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego uwzględnienia ochrony gatunków w gospodarce łowieckiej („przygotowanie i zawarcie umów z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich, mających na celu dostosowanie na wskazanych obszarach, gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000 oraz gatunków ptaków, dla których ochrony wyznaczono ten obszar”). W zakresie dostosowania gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000 oraz przedmiotu ochrony (w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w pierwszym pkt. działania) wskazał – <i>to chyba niepotrzebne...</i></p> <p>Sposób rozpatrzenia Gospodarka łowiecka stanowi bardzo ważny element działalności człowieka, wpływający na środowisko przyrodnicze. Koła łowieckie, jako jednostki gospodarujące na obszarze N2000, mają prawo i obowiązek uczestniczyć w działaniach związanych z wykonywaniem zadań ochronnych, warunkujących odtworzenie lub utrzymanie właściwego stanu przedmiotów ochrony. Znaczenie gospodarki łowieckiej w ochronie i kształtowaniu środowiska jest uwzględnione także m.in. w celu szczegółowym E („Zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej”) Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej na lata 2015-2020, zatwierdzonym Uchwałą Nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r. (Monitor Polski 2015, poz. 1207), gdzie wskazywana jest konieczność włączenia łowiectwa do działań na rzecz ochrony bioróżnorodności biologicznej. Pamiętać należy, iż pomimo że gospodarka łowiecka odnosi się do zwierząt łownych, to jednak z uwagi na współwystępowanie na danym terenie różnych gatunków, w tym przedmiotów ochrony, oraz wzajemne powiązania pomiędzy poszczególnymi elementami środowiska przyrodniczego, jak najbardziej zasadnym jest dostosowanie sposobu jej prowadzenia do wymogów ochrony obszaru.</p> <p>W odniesieniu do wykreślonej części zapisu, dotyczącej zawarcia umów z zarządcami/dzierżawcami obwodów łowieckich, pragniemy nadmienić, iż zapisy te zostały sformułowane pod wpływem uwag Ministra Środowiska, zawartych w piśmie z dnia 15 lipca 2015 r., znak: DP-074-118/24442/14/JJ (pkt 5) niniejszego uzasadnienia). W uwagach tych MŚ jasno określił, iż pewne działania z zakresu gospodarki łowieckiej, a w szczególności redukcja określonych zwierząt łownych, może wpłynąć pozytywnie na przedmioty ochrony, i w tym sensie może mieć charakter działania ochronnego. Wskazał także, iż jeżeli zasadniczym celem jest oddziaływanie na sposób prowadzenia gospodarki łowieckiej, to regulacje dotyczące jej dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, można wprowadzać poprzez wskazywanie w planach zadań ochronnych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) działań Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w różnych dopuszczalnych prawem formach (co do zasady niewładczych) na rzecz określonych działań kół łowieckich, m.in. redukcji określonych drapieżników, w określonej liczbie, w określony sposób, czy w określonym terminie (stopień szczegółowości powinien być dostosowany do okoliczności danej sprawy); 2) działania Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska polegającego na zawarciu umowy z zarządcą/dzierżawcą obwodu łowieckiego, mającej na celu dostosowanie gospodarki łowieckiej do wymogów

		ochrony obszaru Natura 2000, 3) działania dzierżawcy/zarządcy obwodu łowieckiego, polegającego na dostosowaniu gospodarki łowieckiej do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, w przypadku zawarcia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska umowy w tym zakresie.
29.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do działania ochronnego z załącznika 5 do zarządzenia, dotyczącego monitoringu liczebności derkacza, w zakresie obszaru wdrażania (cały obszar Natura 2000) – <i>Nie na powierzchniach próbnych? 3 razy będzie kontrolowany cały obszar?</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zmieniono zakres obszaru wdrażania na: „Wszystkie istniejące i potencjalne stanowiska gatunku w obszarze Natura 2000”.
30.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	W odniesieniu do wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin: Goleniów i Stepnica, w zakresie wprowadzenia dla całego obszaru Natura 2000 zapisów o braku możliwości wprowadzania zmian w mpzp, obowiązujących w dniu wejścia w życie przedmiotowego zarządzenia, zwiększających wielkość terenów zabudowanych i intensywność zabudowy – <i>nie rozumiem...</i>
	Sposób rozpatrzenia	Wskazywany zapis, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.), wskazuje na konieczność wprowadzenia w miejscowych studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zapisów gwarantujących utrzymanie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony ostoi. Dotyczy to zarówno utrzymania jakości, jak i arealu siedlisk tych gatunków. W opinii tut. organu zapisy gwarantujące powyższe powinny zostać uwzględnione nie tylko w nowo tworzonych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w decyzjach związanych z gospodarką przestrzenną na terenach, których mpzp nie obejmują, ale także zabezpieczyć istniejące już dokumenty planistyczne przed wprowadzaniem niekorzystnych dla przedmiotów ochrony zmian.

Po zakończeniu etapu opracowywania projektu zmiany zarządzenia w sprawie PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody oraz art. 39 ustawy OOS, obwieszczeniem z dnia 25 października 2016 r., znak: WOPN-ON.6320.10.2016.RCh, podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do konsultacji społecznych sporządzonego projektu zarządzenia zmieniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska PLB320012, zgodnie z czynnościami określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy OOS. Treść obwieszczenia została podana do publicznej wiadomości poprzez:

- udostępnienie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 27 października 2016 r.,
- ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie w terminie od 25 października 2016 r. do 28 listopada 2016r.,
- ogłoszenie w prasie o zasięgu wojewódzkim – KURIER SZCZECIŃSKI, opublikowane w dniu 27 października 2016 r.,
- rozesłanie pocztą tradycyjną oraz elektroniczną do wszystkich urzędów gmin i starostw, a także do innych podmiotów związanych z przedmiotowym obszarem Natura 2000.

Na etapie procedury konsultacji społecznych, wpłynęło 7 pism zawierających 29 uwag i wniosków ze strony następujących podmiotów:

- 1) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie;
- 2) Nadleśnictwo Rokita;
- 3) Nadleśnictwo Goleniów;
- 4) Urząd Gminy i Miasta Goleniów;
- 5) Klub Przyrodników;

6) Sołtysi Gminy Stepnica;

7) Polskie Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej (PSEW).

Natomiast o braku uwag do projektu dokumentu poinformowały Enea Operator Sp. z o. o., Oddział Dystrybucji Szczecin oraz Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

Szczegółowe informacje o sposobie rozpatrzenia wszystkich uwag znajdują się w tabeli poniżej:

1.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 2 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>utrzymywanie w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych (So, Md, Bk w wieku – powyżej 100 lat) na powierzchni nie mniejszej niż obecnie zajęta przez takie drzewostany, ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów w pobliżu stanowisk gatunku, na zapis o brzmieniu: Utrzymywanie w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych (np. Ol, Brz – powyżej 80 lat, So, Md, Bk, Db w wieku – powyżej 100 lat) na powierzchni nie mniejszej niż 5 % powierzchni leśnej zalesionej, uwzględniając wymagania gatunkowe przedmiotów ochrony.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
2.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 3 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>wyłączenie z cięć rębnych pasów drzewostanów nad brzegami jezior i rzek o szerokości odpowiadającej około 2 wysokościom drzewostanów, Szerokość pasa powinna być dostosowana do warunków terenowych, na zapis o brzmieniu: Utrzymywanie i/lub kształtowanie stref ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż jezior i rzek, nieużytkowane rębiami zupełnymi. Szerokość stref powinna być dostosowana do warunków terenowych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
3.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 4 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>pozostawianie na powierzchniach użytkowanych rębiami zupełnymi co najmniej 5% powierzchni drzewostanów w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozwoju wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawianie grup i kęp drzew, z wyłączeniem sytuacji kłeskowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi. Wskazane jest łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących wydzieleniach, na zapis o brzmieniu: Kontynuowanie pozostawiania na powierzchniach użytkowanych rębiami zupełnymi do 5 % w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, z wyjątkiem zrębów do 1 ha, bloków upraw pochodnych i względów bezpieczeństwa. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawianie grup, kęp lub pojedynczych drzew. W przypadku rębni zupełnej w miarę możliwości łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
4.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 5 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>w celu wyeliminowania ryzyka utraty łęgów w nowych, jeszcze nieznanach gniazdach, rekomenduje się wykonywanie na całym obszarze cięć rębnych w okresie pozalegowym, na zapis o brzmieniu: W celu wyeliminowania ryzyka utraty łęgów rekomenduje się wykonywanie w planowanym do zabiegu drzewostanie rozpoznania zasiedlenia.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
5.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 1 działania ochronnego nr 9 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>wyłączenie z cięć rębnych drzewostanów nad brzegami jezior i rzek w pasie o szerokości</i>

		<i>odpowiadającej około 2 wysokościom drzewostanów. Szerokość powinna być dostosowana do warunków terenowych, na zapis o brzmieniu: utrzymywanie i/lub kształtowanie stref ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż jezior i rzek, nieużytkowane rębniami zupełnymi. Szerokość stref powinna być dostosowana do warunków terenowych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
6.	Podmiot zgłaszający: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 2 działania ochronnego nr 9 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) o brzmieniu: <i>pozostawianie w lasach i zadrzewieniach drzew dziuplastych oraz obumierających, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia, na zapis o brzmieniu: Pozostawianie w lasach i zadrzewieniach drzew dziuplastych w strefach ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu nad brzegami jezior i rzek, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapis działania przeformułowano zgodnie z uwagą.
7.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Rokita	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 2 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – <i>utrzymywanie w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych na powierzchni nie mniejszej niż 5 % powierzchni leśnej zalesionej, uwzględniając wymagania gatunkowe przedmiotów ochrony.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 1 przedmiotowej tabeli).
8.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Rokita	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 4 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia): zapis „ <i>wyłączenie z cięć rębnych pasów...</i> ” zmienić na „ <i>nieużytkowane rębniami zupełnymi</i> ”, szerokość pasa proponuje się określić jako <i>1-2 wysokości drzewostanu w zależności od warunków terenowych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 3 przedmiotowej tabeli).
9.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Rokita	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 4 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia): do zapisu „ <i>pozostawianie na powierzchniach użytkowanych rębniami zupełnymi co najmniej 5 % powierzchni drzewostanów w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawianie grup i kęp drzew, z wyłączeniem sytuacji kłeszkowych oraz przypadków zagrażających trwałości lasu i/lub bezpieczeństwu ludzi. Wskazane jest łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących wydzieleniach</i> ” proponuje się dopisać wyłączenia dotyczące zrębów <i>1 ha i bloków upraw pochodnych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 3 przedmiotowej tabeli).
10.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Rokita	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 5 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia): zapis „ <i>w celu wyeliminowania ryzyka utraty łęgów w nowych, jeszcze nieznanym gniazdach, rekomenduje się wykonywanie na całym obszarze cięć rębnych w okresie pozalegowym</i> ” ze względu na wielkość Obszaru Natura 2000, <i>aby umożliwić wykonanie zadań wynikających z Ustawy o lasach i w dalszej kolejności Planu Urządzenia Lasu proponujemy zapis: „w celu wyeliminowania ryzyka utraty łęgów przed wykonaniem zabiegu zaleca się rozpoznanie zasiedlenia”</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 4 przedmiotowej tabeli).
11.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	Propozycja zmiany zapisów pkt 2 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – <i>Utrzymywanie w lasach obszaru Natura 2000 drzewostanów dojrzałych (np. Ol, Brz – powyżej 80 lat, So, Md, Bk, Db w wieku – powyżej 100 lat) na powierzchni nie mniejszej niż 5 % powierzchni leśnej zalesionej,</i>

		<i>uwzględniając wymagania gatunkowe przedmiotów ochrony.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 1 przedmiotowej tabeli).
12.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	<i>Propozycja zmiany zapisów pkt 3 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – Utrzymywanie i/lub kształtowanie stref ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż jezior i rzek, nieużytkowane rębniami zupełnymi. Szerokość stref powinna być dostosowana do warunków terenowych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 2 przedmiotowej tabeli).
13.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	<i>Propozycja zmiany zapisów pkt 4 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – Kontynuowanie pozostawiania na powierzchniach użytkowanych rębniami zupełnymi do 5 % w formie grup i/lub kęp drzew do naturalnego rozpadu wraz z nienaruszonymi warstwami dolnymi, z wyjątkiem zrębów do 1 ha, bloków upraw pochodnych i względów bezpieczeństwa. W rębniach złożonych w miarę możliwości pozostawianie grup, kęp lub pojedynczych drzew. W przypadku rębni zupełnej w miarę możliwości łączenie w większe powierzchnie pozostawionych biogrup w nawrotach cięć na sąsiadujących działkach.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 3 przedmiotowej tabeli).
14.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	<i>Propozycja zmiany zapisów pkt 5 działania ochronnego nr 2 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – W celu wyeliminowania ryzyka utraty łęgów rekomenduje się wykonywanie w planowanym do zabiegu drzewostanie rozpoznania zasiedlenia.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 4 przedmiotowej tabeli).
15.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	<i>Propozycja zmiany zapisów pkt 1 działania ochronnego nr 9 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – utrzymywanie i/lub kształtowanie stref ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu wzdłuż jezior i rzek, nieużytkowane rębniami zupełnymi. Szerokość stref powinna być dostosowana do warunków terenowych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 5 przedmiotowej tabeli).
16.	Podmiot zgłaszający: Nadleśnictwo Goleniów	
	Treść uwagi	<i>Propozycja zmiany zapisów pkt 2 działania ochronnego nr 9 (załącznik nr 2 do zmiany zarządzenia) na zapis – Pozostawianie w lasach i zadrzewieniach drzew dziuplastych w strefach ekotonowych o szerokości ok. 1-2 wysokości drzewostanu nad brzegami jezior i rzek, z wyjątkiem drzew zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwaga tożsama z uwagą RDLP w Szczecinie (poz. 6 przedmiotowej tabeli).
17.	Podmiot zgłaszający: Burmistrz Goleniowa (UM Goleniów)	
	Treść uwagi	<i>W załączniku nr 3 – nie podano wszystkich zmian do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goleniów. Ostatnia zmiana została uchwalona Uchwałą Nr XVII/188/16 Rady Miejskiej w Goleniowie z dnia 24 lutego 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Goleniów.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uzupełniono wskazywane zapisy.
18.	Podmiot zgłaszający: Burmistrz Goleniowa (UM Goleniów)	

	Treść uwagi	<i>Punkt 2 załącznik nr 3 – Zakazy wprowadzone w punkcie 2 nie dotyczą obszarów zabudowy miejscowości, działek, dla których wydane zostały pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia wodno-prawne lub koncesje oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapisy wnioskowanego do zmiany punktu nie zawierają zakazów, a jedynie wskazują na konieczność utrzymania drożności tras migracyjnych, dostępności miejsc żerowiskowych, jak również zmniejszenia zagrożenia kolizją z turbinami wiatrowymi. Wskazanie do niedopuszczenia do zmiany przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów (i w efekcie nie przeznaczanie ich pod budowę farm wiatrowych), odnosi się do gruntów pełniących ww. funkcje w stosunku do przedmiotów ochrony.
19.	Podmiot zgłaszający: Burmistrz Goleniowa (UM Goleniów)	
	Treść uwagi	<i>Punkt 4 załącznik nr 3 – Zakazy wprowadzone w punkcie 4 nie dotyczą obszarów zabudowy miejscowości, działek, dla których wydane zostały pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia wodno-prawne lub koncesje oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapisy wnioskowanego do zmiany punktu nie zawierają zakazów, a jedynie wskazują na konieczność utrzymania terenów łęgowych, żerowiskowych i odpoczynkowych przedmiotów ochrony: gruntów ornych, łąk, pastwisk i nieużytków.
20.	Podmiot zgłaszający: Burmistrz Goleniowa (UM Goleniów)	
	Treść uwagi	<i>Punkt 5 załącznik nr 3 – Zakazy wprowadzone w punkcie 5 nie dotyczą obszarów zabudowy miejscowości, działek, dla których wydane zostały pozwolenia na budowę, decyzje o warunkach zabudowy, decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, pozwolenia wodno-prawne lub koncesje oraz obszarów przeznaczonych pod zabudowę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Brak podstaw do wprowadzenia proponowanego zapisu. Jak wynika z prowadzonych w kraju badań nad dziko żyjącą populacją norki amerykańskiej, duży jej procent bezsprzecznie stanowią uciekinierzy z ferm bądź ich potomstwo (Zalewski i in. 2010. <i>Multiple introductions determine the genetic structure of invasive species population: American mink (Neovison vison) In Poland</i> . Biological Conservation 143; Michalska-Parda i in. 2009. <i>Genetic variability of Farel and ranch American mink Neovison vison in Poland</i> . Acta Theriologica 54). Ostoja Puszcza Goleniowska jest ostoją specjalnej ochrony ptaków, gdzie znaczną część przedmiotów ochrony stanowią gatunki lęgające się w miejscach dostępnych dla ssaków czworonożnych, są więc podatne na ataki i straty w lęgach. W załączniku nr 3 inwazyjne gatunki ssaków są wskazywane jako jedno z zagrożeń, uznano więc za zasadne uzupełnienie zapisów w załączniku 5 dotyczącego działań ochronnych (monitoring i redukcja liczebności drapieżników czworonożnych, w tym norki amerykańskiej). Z uwagi na destrukcyjny wpływ, jaki ten gatunek wywiera na lokalne populacje ptaków i drobnych ssaków, konieczne jest zminimalizowanie ryzyka jego napływu i zasilania obecnie już dziko występującej populacji nowymi osobnikami. Ponadto, obecny zapis dotyczy lokalizowania nowych ferm zwierząt futerkowych, więc nie obejmuje obiektów już funkcjonujących lub posiadających wydane już zezwolenia, decyzje i uzgodnienia administracyjne niezbędne do prowadzenia tego typu działalności.
21.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W działaniu nr 2 (pkt 4) wnosimy o skreślenie słowa „zapełniami”. Biogrupy powinny być pozostawiane we wszystkich rodzajach rębni (także np. przy rębni IIIa). RDLP w Szczecinie na użytek certyfikacji FSC deklaruje zresztą, że pozostawia biogrupy także w rębniach złożonych.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Sposób rozpatrzenia jak w poz. 3 przedmiotowej tabeli.
22.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W działaniach ochronnych, działania fakultatywne w gospodarstwie rolnym należy określać przez konkretne wskazanie warunków ich wykonywania, bez wykorzystania zwrotu „Użytkowanie zgodnie z wymogami odpowiedniego wariantu pakietu rolno-środowiskowego”, gdyż skutkowałby on uzależnieniem rzeczywistej treści normy określonej w PZO od treści dokumentu ustalanego przez inny podmiot (wymogów pakietu rolno-środowiskowo-klimatycznego), co jest bezprawnym delegowaniem delegacji ustawowej. W tej sprawie proszę zwrócić uwagę np. na wyrok WSA II SA/Kr 1161/12 - zgodnie ze (słusznym) stanowiskiem Sądu w podobnej</i>

		<p><i>sprawie niedopuszczalna jest sytuacja, w której organ prawotwórczy ustanawia tylko "częściowo" akt prawa, upoważniając zarazem inne organy do "doprecyzowania" treści tego planu. W szczególności, nie ma żadnego pakietu rolno-środowiskowego, który kształtowałby siedlisko optymalne dla żurawia ani dla podróźniczka. Szczególnie w przypadku tych gatunków nie można więc odwoływać się do programu rolno-środowiskowego.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Kwestionowane działanie dotyczy uwzględnienia ochrony żurawia w gospodarce łąkowej. Działania obligatoryjne wskazują na konieczność zachowania struktury i arealu siedlisk żurawia, a więc zapewniają utrzymanie właściwego stanu tych siedlisk, korzystnego dla tego gatunku. Natomiast wskazaną w działaniach fakultatywnych możliwość korzystania z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, uzupełniono o podstawowe wytyczne do użytkowania w zakresie terminów i sposobów koszenia oraz wypasu. Ponadto w rozumieniu tut. organu, promowanie ekstensywnych form użytkowania TUZ i systemu płatności rolno-środowiskowych na terenach rolnych jest jednym z wielu założeń dotyczących działań ochronnych, tj. działań minimalizujących zagrożenia, które powinny być prowadzone na obszarach kluczowych dla tego gatunku.</p> <p>Jak już opisano w tabeli rozważania uwag złożonych w konsultacjach roboczych, pakiety programów rolnośrodowiskowych ukierunkowanych na ochronę ptaków, wdrażane są celem poprawy bytowania zagrożonych gatunków ptaków oraz ochrony ich siedlisk, poprzez stosowanie tradycyjnych, ekstensywnych sposobów użytkowania. Projekty rozporządzeń Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działań objętych programami PROW, są szeroko konsultowane, zarówno z placówkami i organizacjami zajmującymi się ochroną ptaków, jak i z organami państwowymi (w tym z RDOŚ). Tym samym, działania te odpowiadają potrzebom ochrony gatunków, będących często przedmiotami ochrony na poszczególnych obszarach, bądź też są zbieżne z tymi potrzebami. Zapis, iż „(...) użytkowanie musi być zgodne z wymogami pakietu (...) ukierunkowanego na ochronę ptaków” jasno wskazuje, iż nie mogą być to działania wpływające niekorzystnie na siedliska przedmiotów ochrony.</p>
23.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p><i>Bezsensowny i bezcelowy jest zapis w przypisie „Proponowane rozwiązania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 pkt 2 ustawy Prawo Wodne”. Na podstawie cytowanego przepisu Dyrektor RZGW może zwalniać w drodze decyzji od zakazów z art. 88 lit. 1 ust. 1, obowiązujących z mocy Prawa Wodnego na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Zwolnienie to ma wyłącznie charakter odstępstwa od zakazów z cytowanego artykułu Prawa Wodnego, a nie od żadnych innych. Zapisy PZO w żaden sposób nie naruszają tej możliwości. Zwolnienie z zakazów w trybie art. 88 lit. 1 ust. 7 pkt 2 Prawa Wodnego nie może oczywiście zwalniać z przestrzegania wymogów wynikających z przepisów o ochronie przyrody.</i></p>
	Sposób rozpatrzenia	<p>Zdaniem tut. organu, zapis ten jest uzasadniony. Działanie nr 7 dedykowane zimorodkowi, polega m.in. na zwiększeniu zasięgu optymalnych siedlisk gatunku poprzez dbałość o utrzymywanie naturalnego charakteru procesów kształtujących koryta rzek, w tym m.in. rozwój roślinności wodnej i <u>zadrzewień nadwodnych</u>. Art. 88 lit. 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne wskazuje, iż „(...) Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, w celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji: 1) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią; 2) nakazać usunięcie drzew lub krzewów”. Tym samym, w przypadku zagrożenia życia i mienia, należy uwzględnić możliwość konieczności odstępstwa od ww. części działania ochronnego.</p> <p>Uwzględniając końcową uwagę zgłaszającego, podkreślamy, iż dopuszczone zwolnienie od zakazów w oczywisty sposób nie może być stosowane w przypadkach, gdy możliwe jest inne rozwiązanie. W związku z powyższym, celem doprecyzowania jasności przedmiotowego przypisu, otrzymał on brzmienie: „<u>W sytuacji gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie, zaplanowane działania nie mogą blokować uprawnień dyrektora RZGW związanych z ochroną przeciwpowodziową, w tym uprawnień opisanych w art. 88 lit. 1 ust. 7 ustawy Prawo Wodne</u>”, zaś działanie ochronne zostało doprecyzowane i w ostatecznym kształcie otrzymało brzmienie: „<u>zwiększenie zasięgu optymalnych siedlisk gatunku poprzez dbałość o utrzymywanie naturalnego charakteru procesów kształtujących brzegi i koryta rzek (...)</u>”.</p>
24.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<p><i>Dla zimorodka, w działaniu 7 pkt 3 nadać brzmienie: „zwiększenie zasięgu optymalnych siedlisk gatunku poprzez dbałość o utrzymywanie naturalnego charakteru procesów kształtujących koryta rzek (erozja brzegowa z naturalnymi obrywami, <u>naturalne odkładanie się osadów dennych</u>, gromadzenie się rumoru drzewnego, rozwój roślinności wodnej i <u>zadrzewień nadwodnych</u>)”, tak by w pełni odzwierciedlał merytoryczny sens zapisu z obecnego Planu.</i></p>

	Sposób rozpatrzenia	Z uwagi na biotop zimorodka i jego biologię, oraz zależność wielkości i kondycji populacji gatunku od jakości i kształtu siedliska, uwzględniono uwagę poprzez dodanie proponowanego zapisu.
25.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>Działanie ochronne nr 8 dla podrózniczka nie odpowiada biologii gatunku. Jest on związany raczej z podmokłymi łązowiskami, których rozwojowi nie służy ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe trwałych użytków zielonych, ani żaden z wariantów pakietu rolno-środowiskowego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Uwzględniono uwagę. Dostosowano treść działania do biologii gatunku.
26.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W tym obszarze Natura 2000, koniecznym środkiem ochronnym wydaje się jednak pozostawienie strefy wolnej od zabudowy w pobliżu wód, jak również ograniczenie lokalizacji ferm zwierząt futerkowych oraz elektrowni wiatrowych. Odpowiednie zapisy wprowadzone tylko do załącznika określającego wskazania do zmian studiów i planów nie będą skuteczne, bo ich skutkiem nie będzie ani obowiązek ustanowienia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących odpowiednie tereny (a dopiero ustanowienie planów zawierających taki zapis byłoby skuteczne), ani obowiązek dokonania odpowiednich zmian w studiach i planach, ani też zablokowanie możliwości zezwalania na szkodliwe zagospodarowanie terenu w trybie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Wobec wskazanej przez Ministra Środowiska niemożności ujęcia zakazów w planie zadań ochronnych oraz niemożności takiej ingerencji planem zadań ochronnych w zagospodarowanie przestrzenne, wnosimy o wskazanie potrzeby ustanowienia dla obszaru planu ochrony, w którym będzie można określić odpowiednie „warunki właściwego stanu ochrony”, odnoszące się m. in. do zagospodarowania przestrzennego.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Wymienione przez zgłaszającego uwagi środki ochronne, dotyczące ochrony siedlisk oraz utrzymania właściwego stanu ochrony gatunków, ujęte są nie tylko w załączniku 6 pzo (aktualnie – załącznik nr 3 do zmiany zarządzenia). W punktach 1 - 10, wskazane są działania ochronne których realizacja gwarantuje utrzymanie jakości i ilości przestrzeni niezbędnej do funkcjonowania przedmiotów ochrony. Tym samym, tut. organ uważa, iż zapisy te jasno wskazują na warunki utrzymania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony, i nie muszą mieć formy bezpośrednich zakazów by zagwarantować trwałość i jakość ochrony w obszarze, tym bardziej, że są wzmocnione zapisami zdiagnozowanych zagrożeń i ustalonych celów do osiągnięcia.
27.	Podmiot zgłaszający: Klub Przyrodników	
	Treść uwagi	<i>W tym obszarze podstawą ochrony powinno być też wiążące określenie warunków odpompowywania wody z polderów, umożliwiających osiągnięcie właściwego stanu ochrony siedlisk ptaków. Po opracowaniu odpowiednich zasad, konieczne więc byłoby ustanowienie planu ochrony, w którym można określić takie „warunki” odnoszące się do gospodarki wodnej.</i>
	Sposób rozpatrzenia	Zapisy dotyczące uwzględnienia ochrony gatunków w gospodarce wodnej zawarte są w pkt. 5 załącznika nr 2 do zmiany planu zadań ochronnych, gdzie poza obowiązkiem utrzymywania poziomu wody warunkującego zachowanie struktury zbiorowisk roślinnych i warunków glebowych, tworzących siedliska przedmiotów ochrony, wskazano także działanie polegające na weryfikacji instrukcji eksploatacji stacji pomp odpompowujących wodę z naturalnych polderów zalewowych i uwzględnienie w nich wymogów ochrony gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w obszarze Natura 2000.
28.	Podmiot zgłaszający: Soltysi Gminy Stepnica	
	Treść uwagi	<i>W odniesieniu do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie. W sprawie planu zadań ochrony dla obszaru Natura 2000 Łąki Skoszewskie i Puszcza Goleniowska - Nasze pismo dotyczy kompletnego braku konsultacji z rolnikami. Mimo iż w waszym uzasadnieniu podano, że takie konsultacje odbyły się poprzez Biuletyny Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz w prasie o zasięgu wojewódzkim Nasz Dziennik, powiadomienie osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych dla obszaru Natura 2000. Ogłoszenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie R.D.O.S w Szczecinie od 14.08.2015 do 17.09.2015. Odsyłanie nas do Biuletynu Informacji R.D.O.Ś czy wiecie Państwo ile jest przyłączy internetowych wśród rolników? Jednak dobrze mieć w rękach atut, że taka informacja została podana do publicznej wiadomości. Dopiero z Waszego pisma dowiedzieliśmy się o istnieniu Naszego Dziennika i zamieszczonym w nim ogłoszeniu o zasięgu wojewódzkim. Jest to trzeci przykład konsultacji publicznej, o której nic nam nie było wiadomo. Pewnie szkoda czasu rozmawiać z nami. Przeczytaliśmy polecane przez R.D.O.Ś tabele i zawarte w niej uwagi i wnioski, jednak nie znaleźliśmy tam ani jednej uwagi czy wniosku rolników. Do konsultacji zgłosił się w imieniu społeczników pan Balcerzak GDOS,</i>

	<p>RZWG, ENEA, PSEN. Wskazane uwagi przez w/w -nych konsultantów i tak zostały oddalone, ponieważ bardziej liczą się tu ptaki niż ludzie żyjący na terenach Natury2000. Gminy, które znalazły się w tej strefie skazane są na stagnację w rozwoju z powodu braku możliwości powstania jakiegokolwiek przemysłu. Po przekroczeniu granic Polski w stronę Niemiec domniemyamy się, iż to też jest obszar Natury2000 tereny wiatrowe tam istnieją i to w olbrzymiej ilości. Jak to się dzieje, że tam można a w Polsce nie? Jeżeli zaś wskazano Naturę 2000 palcem po mapie bez żadnych konsultacji z rolnikami przed 2004 rokiem. To, dlaczego też z tego powodu niema dopłat na tym obszarze obligatoryjnych do dyrektywy ptasiej pakiet 5.1. Dopłata ta powinna być bez dodatkowych badań Ostoi Ptasiej tak długo jak będzie trwać Natura 2000 na całym obszarze, a nie tylko na wybranych działkach. Ptaki chronione i niechronione na obszarach rolniczych wyrządzają szkody. Żurawie po odchowaniu młodych przenoszą się na pola obsiane zbożem i zjadają kłosa zbóż. Kormorany na Zalewie Szczecińskim żywią się rybami, a ile ich zjadają sami dobrze Państwo wiecie, no ale cóż tam te szkody nie są wyrządzone Państwu pracującym w mieści, bo Wy otrzymujecie pensje, a my utrzymujemy się z „naszych pól” i pozostałości, które zostają po zerowiskach ptaków. Kruki, wrony, dzikie gęsi rozdziobują wysiane zboże, ale cóż tam to jest tylko rolnika strata. Dzikie, samy, jelenie również żywią się na naszych polach. Bobry budujące tamy na ciekach wodnych. Wszystko to jest wielką radością dla RDOŚ, bo mamy duże pogłowie dzikich zwierząt i ptaków. Jak to się ma dla ludzi utrzymujących się z rolnictwa? Nie rozumiemy słowa „własność” rolna gdzie RDOŚ ma więcej do powiedzenia niż właściciele gospodarstw rolnych. Czujemy się jak intruzi na „niby” własnych ziemiach. Dlatego też na obszarze Natury 2000 nie powinny być wymagane tylko zakazy i nakazy, ale też pomoc w gospodarowaniu na tych terenach i bardzo rzetelne konsultacje z rolnikami. Teraz czujemy się jak Polacy żyjący w strefie B naszego kraju. Oczekujemy o ustosunkowanie się do naszego pisma, za co z góry dziękujemy.</p>
<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. W odniesieniu do zarzutu o braku konsultacji prowadzonych zmian planu zadań ochronnych dla obszarów Puszcza Goleniowska PLB 320012 i Łąki Skoszewskie PLB 320007 z rolnikami – Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie, pismem z dnia 25 października 2016 r. (znak: WOPN-ON.6320.10.2016.RCh), przekazał do publicznej wiadomości (w tym urzędowi i instytucjom państwowym), obwieszczenie zawiadamiające o sporządzeniu projektów aktów zmieniających plany zadań ochronnych, m.in. dla ww. ostoi. W piśmie zawarta była prośba o wywieszenie załączonego obwieszczenia na okres 21 dni na tablicach ogłoszeń oraz na stronach BIP poszczególnych urzędów i instytucji, jak również prośba o udostępnienie informacji wśród przedstawicieli właściwych terytorialnie sołectw. Z przedmiotowymi projektami zarządzeń wraz z uzasadnieniem można było się zapoznać zarówno na stronie Biuletynu Informacji Publicznej, jak również w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie. Według informacji zwrotnej obwieszczenie: <ul style="list-style-type: none"> — zostało wywieszone w dniach 02.11.2016 r. – 25.11.2016 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy i Miasta w Goleniowie; — zostało umieszczone na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Stepnicy w dniach 02.11.2016 r. – 25.11.2016 r., a ponadto jego treść została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej <u>oraz rozpowszechniona wśród sołectw Gminy Stepnica</u>. <p>Jak wynika z powyższego, sołectwa zostały prawidłowo poinformowane o możliwości wniesienia swoich uwag do przedłożonych projektów zmian pzo. Również zawarte w piśmie stwierdzenie iż „Przeczytaliśmy polecane przez R.D.O.Ś table i zawarte w niej uwagi i wnioski (...)” wskazuje na fakt, iż mieszkańcy sołectw gminy Stepnica mieli dostęp do projektów planów oraz możliwość wniesienia do nich swoich uwag.</p> 2. W odniesieniu do zarzutu „Przeczytaliśmy polecane przez R.D.O.Ś table i zawarte w niej uwagi i wnioski, jednak nie znaleźliśmy tam ani jednej uwagi czy wniosku rolników” – w toku konsultacji nad zmianami planu ochrony dla przedmiotowych obszarów, nie wpłynął – poza niniejszym pismem - żaden wniosek czy też uwagi ze strony rolników. 3. W odniesieniu do zarzutu: „(...) niema dopłat na tym obszarze obligatoryjnych do dyrektywy ptasiej pakiet 5.1. Dopłata ta powinna być bez dodatkowych badań Ostoi Ptasiej tak długo jak będzie trwać Natura 2000 na całym obszarze, a nie tylko na wybranych działkach” – plan zadań ochronnych, zarówno dla obszaru ostoi Puszcza Goleniowska, jak i Łąki Skoszewskie, dopuszcza na gruntach rolnych na korzystanie z programów wsparcia finansowego z tytułu obniżenia dochodowości. Tym samym, osoby prowadzące działalność rolniczą na tych obszarach, mogą bez przeszkód brać udział m.in. w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, gdzie w ramach pomocy finansowej mogą na swoich gruntach realizować np. wariant 4.7. Ekstensywne użytkowanie na obszarach specjalnej ochrony ptaków (OSO). Jest to pakiet który nie wymaga dodatkowej ekspertyzy ornitologicznej, ani też występowania na działce cennych siedlisk i zagrożonych gatunków ptaków, określonych w Rozporządzeniu Ministra

		<p>Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne: objętego PROW na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 415).</p> <p>4. W odniesieniu do pozostałej treści pisma – przesłane pismo nie zawiera w swojej treści żadnej uwagi dotyczącej treści zapisów oraz propozycji zmian w procedowanych projekcie zmiany zarządzenia. Zawarte w nim zarzuty, oprócz ww. zarzutów, dotyczą ogólnego niezadowolenia zgłaszających uwagę z obecnej sytuacji w kraju, gdzie podnoszone są m.in. problemy szkód wyrządzanych przez dziką zwierzynę (w tym ptaki), zagadnienia dotyczące rozwoju energetyki wiatrowej w Niemczech oraz procedury zastosowane podczas wyznaczenia obszarów Natura 2000. Tym samym nie wskazano, które zapisy w przedłożonym projekcie są – zdaniem zgłaszających uwagę – błędne lub naruszają dobra osobiste i interes mieszkańców sołectw gminy Stepnica.</p>
29.	PSEW	<p>Odnośnie wskazań do zmian w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Goleniów, Przybiernów, Stepnica oraz Wolin, wskazanych w załączniku nr 3 projektu zmiany zarządzenia, gwarantujących utrzymanie drożności tras migracyjnych, dostępności miejsc żerowiskowych jak również zmniejszenia zagrożenia kolizją z turbinami wiatrowymi:</p> <p><i>Badanie wpływów określonej inwestycji na cele ochronne obszaru Natura 2000 nie jest ograniczone jedynie do inwestycji znajdujących się w granicach tego obszaru. Tym samym wyznaczanie ram (które można rozumieć jako dopuszczenie bądź zakaz) budowy elektrowni wiatrowych w granicach obszaru Natura 2000 lub poza jego granicami z powołaniem się na cele ochrony obszaru Natura 2000 musi wynikać z oceny oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko (na obszar Natura 2000) lub strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Dokumentami strategicznymi, które ustawodawca przewidział bezpośrednio do zarządzania ochroną obszaru Natura 2000 jest plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 i plan ochrony obszaru Natura 2000. Zakres dopuszczalnej treści (zawartości) tych dokumentów został wyraźnie określony w art. 28 ust. 10 i w art. 29 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody. Analiza dopuszczalnej treści tych dokumentów wskazuje, iż brak jest podstaw do formułowania w nich określonych zakazów budowy elektrowni wiatrowych. Tym samym niedopuszczalne są, jako wskazania do zmiany suikzyp, sformułowania planu zadań ochronnych typu „niedopuszczenie do zmiany przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów (i w efekcie nie przeznaczanie ich pod budowę farm wiatrowych)”, czy „przestrzeń powietrzna nie zakłócona obecnością turbin wiatrowych powinna być zachowana: w promieniu min. 5 km od gniazda bielika, min. 10 km od gniazda rybołowa i min. 3 km od gniazd bociana białego, bociana czarnego, kani czarnej, kani rudej i orlika krzykliwego oraz na trasie przelotu ptaków z miejsc rozrodu do miejsc żerowania znajdujących się w odległości do 10 km”. Ponieważ plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 jest aktem ustanowionym na potrzeby ochrony obszarów Natura 2000 brak jest uzasadnienia by w dokumentach strategicznych niezwiązanych bezpośrednio z ochroną tych obszarów wprowadzać wskazania do ograniczeń inwestycyjnych z powołaniem się na cele ochronne obszaru Natura 2000. Zadaniem własnym gminy jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na jej terenie w tym uchwalanie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obszary Natura 2000 oraz tereny sąsiadujące z nimi co do zasady znajdują się na terenie konkretnej gminy (za wyjątkiem obszarów morskich RP). Gmina korzysta ze znacznej autonomii w zakresie zagospodarowania przestrzennego (niekiedy nazywanej władztwem planistycznym). Ograniczenie tej autonomii możliwe jest jedynie na podstawie przepisów ustawowych. Przytaczane wartości wynikają z <u>wytycznych GDOŚ, a więc nie z aktu normatywnego</u>, określonych we wskazaniach dotyczących zagospodarowania siedlisk gatunków (Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa). Analiza przepisów prawa polskiego i wspólnotowego wskazuje niezbiecie, iż brak jest jakichkolwiek prawnych ograniczeń i zakazów do podejmowania na obszarach Natura 2000, a tym bardziej w ich sąsiedztwie działalności, co do której nie zostało w sposób wyraźny wykazane w ocenie oddziaływania na środowisko lub strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, iż stanowi zagrożenie dla gatunków i siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony. Dotyczy to także możliwości budowy elektrowni wiatrowych na takich obszarach lub w ich sąsiedztwie. Poza generalnym zakazem art. 33 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, przepisy prawa polskiego w ślad za przepisami prawa wspólnotowego nie przewidują żadnych indywidualnych zakazów działalności inwestycyjnej ze względu na cele ochronne obszaru Natura 2000. Ustawa o ochronie przyrody zabrania więc jedynie podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000. Obszary Natura 2000 nie są bowiem z założenia wyłączone z gospodarczego wykorzystania, a weryfikacji dopuszczalności realizacji konkretnego przedsięwzięcia dokonuje się w ramach oceny postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz na obszar Natura 2000. Dopiero wyniki tego</i></p>

		<p>postępowania zawarte w raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ewentualnie w prognozie oddziaływania na środowisko), pozwolą na obiektywną odpowiedź czy dane przedsięwzięcie jest dopuszczalne czy nie. Niezrozumiałym w naszej opinii jest tłumaczenie (str. 13 JEZ.ŚWIDWIE proj. zm. zarz. Uzasadnienie 15.09.16), że „pomimo, iż dla tego typu przedsięwzięcia przeprowadzana powinna być rzetelna oś, to jednak zdarzają się pomyłki i błędy w ich lokalizacji”. Prezentowane podejście jest dyskusyjne. Zakłada a priori asekuracyjne wyłączenie całego obszaru Natura 2000 spod możliwości realizowania inwestycji wiatrowych, uzasadniając to możliwością popełnienia błędu. Jest to w naszej opinii również zapis wysoce dyskryminujący, gdyż przewiduje zachowanie przestrzeni powietrznej wolnej jedynie od turbin wiatrowych, podczas gdy badania naukowe wykazują, że w pierwszej kolejności za zwiększoną śmiertelność ptaków odpowiadają budynki/szyby, linie elektroenergetyczne, koty, samochody i pestycydy. Zapis o ochronie przestrzeni powietrznej w proponowanym brzmieniu to w praktyce wyłączenie całego obszaru Natura 2000 spod możliwości budowy farm wiatrowych. Przedstawione zapisy faktycznie stanowią zakazy. W delegacji ustawowej do ustanowienia aktów prawa miejscowego nie przewidziano możliwości ustanowienia w nich zakazów, więc takie działanie stanowi jej przekroczenie. Proponowany zapis rozszerzający strefy przestrzeni bez obecności turbin wiatrowych o dodatkowe kilometry może w wielu przypadkach być równoznaczny z tworzeniem otulin dla tych obszarów, które nie są przewidziane dla tej formy ochrony w prawie krajowym (ustawa o ochronie przyrody), jak również wielokrotnie przekracza strefy ochronne ustanawiane dla stwierdzonych w danym obszarze gniazd poszczególnych osobników tych gatunków. Jeżeli określone miejsca, znajdujące się na terenie ostoi, cechują się szczególną wartością dla potencjalnie narażonych elementów ekosystemu, może to być podstawą do rekomendowania oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem jego celu i przedmiotu ochrony. Nie ma jednak podstaw, aby wykluczyć możliwość realizacji przedsięwzięcia bez pełnej informacji o jego wpływie, możliwej do uzyskania wyłącznie w procedurze oś. Rozszerzenie strefy pozbawionej możliwości budowy turbin wiatrowych o kolejne kilometry od granic stref ochronnych, jak również od granic obszaru Natura 2000, jest tym bardziej nadmierowe. Regulacja działalności gospodarczej, swobody gospodarowania gruntem oraz planowania przestrzennego w dokumencie prawa miejscowego na obszarach nieobjętych tym dokumentem jest obciążona wadą prawną - brak jest podstawy prawnej. Takie podejście implikuje szereg konsekwencji finansowo-prawnych, wynikających z naruszenia prawa własności: prawo miejscowe nie może regulować zasad gospodarowania na obszarach nieobjętych tym dokumentem. W przypadku próby wprowadzenia tych ograniczeń w zagospodarowywaniu terenów poza obszarem, którego dotyczy dokument, można się spodziewać licznych wniosków o odszkodowania z tytułu bezpodstawnych ograniczeń działalności ze strony właścicieli gruntów objętych wadliwymi zapisami. W świetle aktualnych przepisów o prawie miejscowym takie rozszerezenia zapewne zostaną uznane za uzasadnione. Przepisy prawa polskiego w tym przepisy ustawy o ochronie przyrody nie dopuszczają możliwości tworzenia „otulin” wokół obszarów Natura 2000.</p>
	<p>Sposób rozpatrzenia</p>	<p>W odniesieniu poszczególnych zarzutów i wniosków wyżej cytowanej uwagi, wyjaśniamy iż:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przedmiotowe zapisy dotyczą wykazanych stanowisk lęgowych, noclegowisk i żerowisk, które są niezbędne dla zachowania gatunków w obszarze. Liczba i lokalizacja tych stanowisk została określona podczas prac nad planem zadań ochronnych dla obszaru, gdzie ich aktualizacja jest wpisana w plan jako działania z zakresu monitoringu. W związku z powyższym, tut. organ nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż „(...) wyznaczanie ram (...) budowy elektrowni wiatrowych w granicach obszaru N2000 lub poza jego granicami musi wynikać z oceny oddziaływania tego przedsięwzięcia na środowisko (na obszar Natura 2000) lub strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”, gdyż dane uzyskane podczas prac nad planem zadań ochronnych dają rzetelne podstawy do sformułowania potencjalnych i istniejących zagrożeń, oraz wskazania zadań ochronnych czy też zapisów w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i mpzp gmin, celem ich eliminacji lub minimalizacji. Jednocześnie wyjaśniamy, iż ustalenia zawarte w załączniku nr 3 do zmiany zarządzenia nie są odmową do uzgodnienia warunków realizacji jakiegokolwiek inwestycji, jak również, jako wskazania do dokumentów planistycznych, nie wykluczają obowiązku stosowania procedur oceny oddziaływania na środowisko czy na obszar Natura 2000. 2. Wskazanie EW nie przesądza o braku szkodliwości innych rodzajów przedsięwzięć, podkreślone jest jedynie rozpoznane i bezdyskusyjne potencjalnie możliwe negatywne oddziaływanie EW na przedmioty ochrony. Ponadto, w planie zadań ochronnych określony został szereg różnych zagrożeń dla populacji przedmiotów ochrony, istotnych w warunkach konkretnego terenu i jego uwarunkowań przyrodniczych. Dotyczą one w tym samym stopniu kolizji z elementami infrastruktury elektrowni wiatrowych, co zwiększonej śmiertelności ptaków spowodowanej kolizjami z napowietrznymi liniami energetycznymi i porażeniem prądem elektrycznym, zmniejszeniem arealu i utraty siedlisk żerowania w wyniku presji zabudowy, zmiany sposobu użytkowania gruntów rolnych, m.in. zalesiania terenów użytków czy też przekształcania ich pod uprawy plantacyjne.

3. W odniesieniu do zarzutu, iż (...) zapis o ochronie przestrzeni powietrznej w proponowanym brzmieniu to w praktyce wyłączenie całego obszaru Natura 2000 spod możliwości budowy farm wiatrowych" wyjaśniamy, iż wskazania w załączniku nr 3 do zmiany zarządzenia odnoszą się do konieczności utrzymania dotychczasowej drożności tras migracji i przestrzeni powietrznej w zasięgach siedlisk lęgowych, żerowiskowych oraz odpoczynkowych przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do zmiany przeznaczenia i sposobu użytkowania gruntów, i są niezbędne dla realizacji założeń celów działań ochronnych. Tym samym przedmiotowy zapis nie wprowadza odgórnie „zakazów”, a wskazuje na konieczność uwzględnienia w prowadzonych postępowaniach zachowania ww. uwarunkowań przyrodniczych obszaru. Każdy inwestor planujący inwestycję na terenie ostoi (w tym także EW) musi mieć świadomość, iż obszar Natura 2000 Puszcza Goleniowska PLB320012 charakteryzuje się występowaniem populacji gatunków, których zachowanie ze względu na liczebność jej istotne dla zachowania całej populacji krajowej, jest obszarem intensywnie użytkowanym przez ptaki, oraz miejscem ich koncentracji. Według ustawy o ochronie przyrody, inwestycja nie może wpływać negatywnie na gatunki, dla ochrony których utworzony został obszar N2000. Dlatego należy wziąć pod uwagę, iż faktyczne rozmieszczenie i liczebność gatunków może wykluczyć realizację inwestycji, w przypadku gdy nie istnieje wariant bezkolizyjny.
4. Niezrozumiały jest zarzut, iż wskazywane do zachowania odległości przestrzeni powietrznej wolnej od turbin wokół siedlisk gatunków, wynikają z wytycznych GDOŚ, a nie z aktu normatywnego. Nie istnieją bowiem przepisy prawne, które odnosiłyby się do biologii poszczególnych gatunków, oraz ich wymagań siedliskowych. Regulowana jest za to kwestia ich ochrony, gdzie wskazuje się na szereg zakazów i nakazów gwarantujących zachowanie ich populacji. Jak już zostało wyjaśnione wyżej, planowanie zadań mających na celu utrzymanie populacji danego gatunku musi obejmować habitat wykorzystywany przez poszczególne osobniki. Tak pojęta ochrona gatunkowa ugruntowana jest przepisami prawa krajowego (m.in. wspomniany często art. 33 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651, z późn. zm.), §10 pkt. 2 i 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r., poz. 1348)). Również zapisy Dyrektywy 2004/35/WE z dn. 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, wprowadzają obowiązek utrzymania „korzystnego stanu ochrony” w odniesieniu do gatunków chronionych, wskazanych w art. 4 ust.1 Dyrektywy Ptasiej (i wymienionych w załączniku I do niej), bądź w załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej. Plan zadań ochronnych ma na celu utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunków, oraz likwidację lub ograniczenie istniejących lub potencjalnych zagrożeń (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 - Dz.U. z 2010 r., Nr 34, poz. 186, zm. Dz.U. z 2012 r. poz. 506). Do osiągnięcia powyższych niezbędne są konkretne wskazania, w tym opierające się na znajomości biologii poszczególnych gatunków. Odległości, które powinny zostać zachowane w stosunku do lokalizacji takich inwestycji jak elektrownie wiatrowe, wynikają z ogólnodostępnej wiedzy, uzyskanej na podstawie wieloletnich badań i obserwacji. Są to dane obiektywne, niepodważalne, opracowane przez uznanych naukowców, zarówno krajowych jak i zagranicznych. Podkreślenia wymaga fakt, iż wytyczne GDOŚ opierają się na ich badaniach naukowych, gdzie dla każdego gatunku podawana jest bogata literatura potwierdzająca zasadność stawianych tez. Ponownie także podkreślamy, iż podane wielkości nie są rozszerzeniem stref ochronnych, jak to sugeruje zgłaszający uwagę. Strefa ochronna wyznaczana jest celem ochrony gniazda, i zapewnienia względnego spokoju do odbycia lęgów i wyprowadzenia młodych. Podane wielkości odnoszą się do całości siedliska, niezbędnego do funkcjonowania gatunku (nie tylko miejsca rozrodu, ale również żerowisk czy miejsc odpoczynkowych na trasach przelotów, jak również tras dziennego przemieszczania się ptaków np. od gniazda do żerowiska).
5. Jak już wskazywaliśmy wyżej, prowadzenie działalności gospodarczej czy też gospodarowanie gruntem nie zwalnia z przestrzegania przepisów prawa, w tym przepisów ustawy o ochronie przyrody (dotyczy to także przytaczanego przez zgłaszającego uwagę *władztwa planistycznego gminy*), więc *ograniczenie autonomii w zakresie zagospodarowania przestrzennego* ma tu miejsce na podstawie przepisów ustawowych (w szczególności cytowanego przez PSEW art. 33 ustawy o ochronie przyrody). Odnosi się to także do zarzutu „ograniczenia działalności właścicieli gruntów” oraz „naruszenia prawa własności” – zgodnie z art. 31 ust. 3 konstytucji RP, ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane w ustawie, m.in. wtedy, gdy są konieczne dla ochrony środowiska.

W odniesieniu do zarzutów zgłaszającego uwagę należy także podkreślić, iż proponowane zapisy nie stanowią zakazów, a jedynie wskazują konieczność uwzględnienia rzeczywistych potrzeb gatunków niezbędnych do zachowania ich populacji we właściwym stanie. Ograniczenia możliwości lokalizacji farm wiatrowych dotyczą tu więc przypadku, gdy ich realizacja ingeruje negatywnie w siedlisko przedmiotów ochrony, naruszając strefy tych gatunków, co jest jak najbardziej zgodne nie tylko z intencją powołania obszarów

		Natura 2000, jak też z obowiązującymi przepisami prawa, w tym ustawy o ochronie przyrody.
30.	Podmiot zgłaszający: GDOŚ	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag do przedłożonego projektu zmian zarządzenia.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.
31.	ENEA Operator	
	Treść uwagi	Informacja o braku uwag do przedłożonego projektu zmian zarządzenia.
	Sposób rozpatrzenia	Nie dotyczy.

Poza wyżej wymienionymi zmianami, na podstawie dodatkowych uwag wniesionych przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska, wprowadzono następujące zmiany w załączniku nr 2 do projektu zarządzenia, zmieniającym załącznik nr 5 zarządzenia obowiązującego:

1. Działanie nr 3 adresowane do kani rudej *Milvus milvus* oraz bielika *Haliaeetus albicilla* – uwaga dotycząca braku podziału zapisu na działania obligatoryjne i fakultatywne, niewłaściwego wskazania działań obligatoryjnych, niewłaściwego wskazania podmiotów odpowiedzialnych, niejasnego zakresu terytorialnego działań.
Sposób uwzględnienia uwagi: Intencją działania adresowanego do kani rudej *Milvus milvus* oraz bielika *Haliaeetus albicilla*, w pierwotnym zarządzeniu, było uwzględnienie ochrony ich siedlisk lęgowych oraz żerowiskowych w gospodarce przestrzennej, poprzez nieprzekształcanie antropogeniczne stref brzegowych większych jezior (Ostrowo, Przybiernowskie), Zalewu Szczecińskiego i Odry. Minister Środowiska zakwestionował ten zapis, skutkiem czego przeniesiono go do zmienianego załącznika 6. Natomiast zapisy te zostały zastąpione w zał. 5 zapisami dotyczącymi działań ochronnych w zakresie ochrony ich siedlisk poprzez uwzględnienie ich w gospodarce rolnej. Uwzględniając powyższą uwagę dokonano prawidłowego podziału zapisu na działania obligatoryjne i fakultatywne zarówno w treści działania, jak i w kolumnie „podmiot odpowiedzialny”. Wskazano również obszar wdrażania działania – w obrębie trwałych użytków zielonych w obszarze. Ponieważ zmieniane działanie dotyczyło również ochrony żerowisk związanych z dużymi jeziorami (Ostrowo, Przybiernowskie), Zalewem Szczecińskim i Odrą wraz ze strefami brzegowymi oraz śródpolnych i śródłąkowych zadrzewień (biotop sprzyjający gniazdowaniu kani rudej), dlatego też należało zaplanować działanie dodatkowe o brzmieniu: Podejmowanie inicjatyw przewidzianych prawem w celu ochrony żerowisk i siedlisk lęgowych gatunków, poprzez: 1. utrzymanie w niepogorszonym stanie ważnych dla gatunków żerowisk związanych z Jeziorem Ostrowo, Jeziorem Przybiernowskim, Zalewem Szczecińskim i Odrą, 2. zachowanie biotopu sprzyjającego kani rudej poprzez utrzymywanie śródpolnych i śródłąkowych zadrzewień. Działanie przyjęło nr 4.
2. Działanie nr 4 adresowane do derkacza *Crex crex* – uwaga dotycząca niewłaściwego wskazania podmiotów odpowiedzialnych za wykonanie działania.
Sposób uwzględnienia uwagi: Uwzględniając powyższą uwagę dokonano prawidłowego podziału zapisu na działania obligatoryjne i fakultatywne w kolumnie „podmiot odpowiedzialny”. Ponadto przeformułowano zapis działań fakultatywnych, dostosowując do obowiązującego PROW. Działanie przyjęło nr 5. Analogicznie dokonano korekty działania adresowanego do kszczyka *Gallinago gallinago* (działanie nr 11.).
3. Działanie nr 5 adresowane do derkacza *Crex crex*, kszczyka *Gallinago gallinago*, żurawia *Grus grus* oraz podróżniczka *Luscinia svecica* – uwaga dotycząca wątpliwości co do podstawy prawnej, na mocy której właściciel będzie zobligowany do podejmowania (obligatoryjnie) działań dot. utrzymywania poziomu wody warunkującego zachowanie struktury zbiorowisk roślinnych i warunków glebowych.

Sposób uwzględnienia uwagi: Uwagę uwzględniono poprzez dodanie do podmiotu odpowiedzialnego za część kwestionowanego działania, odnośnika o brzmieniu: *Właściciele lub posiadacze gruntów na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości albo na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, a w odniesieniu do gruntów Skarbu Państwa lub stanowiących własność jednostek samorządu terytorialnego - zarządca nieruchomości w związku z wykonywaniem obowiązków z zakresu ochrony środowiska na podstawie przepisów prawa albo w przypadku braku tych przepisów na podstawie porozumienia zawartego z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000.* Działanie przyjęło nr 6.

4. Działanie nr 6 adresowane do żurawia *Grus grus* – uwaga dotycząca wprowadzonej zmiany (*utrzymanie struktury i areалу bagien i podmokłych nieużytków w niepogorszonym stanie*), do której zgłoszono już wątpliwości w poprzednich konsultacjach.

Sposób uwzględnienia uwagi: Po ponownym przeanalizowaniu uwagi usunięto kwestionowany zapis znajdujący się w działaniach obligatoryjnych. Utrzymanie struktury i areалу bagien i podmokłych nieużytków w niepogorszonym stanie zostanie zabezpieczone w ramach poprzedniego działania (aktualnie działania nr 6). Ponadto dokonano prawidłowego podziału zapisu na działania obligatoryjne i fakultatywne w kolumnie „podmiot odpowiedzialny” oraz przeformułowano zapis działań fakultatywnych, dostosowując go do obowiązującego PROW. Działanie przyjęło nr 7.

5. Działanie nr 8 adresowane do podrózniczka *Luscinia svecica* – uwaga dotycząca zmodyfikowania działania w sposób niewłaściwy i jednocześnie wskazanie do ustalenia zakresu działań obligatoryjnych i fakultatywnych, zgodnie z dotychczasową praktyką.

Sposób uwzględnienia uwagi: Zaplanowanie działań obligatoryjnych i fakultatywnych odnoszących się do ekstensywnego użytkowania trwałych użytków zielonych, nie będzie właściwa dla podrózniczka *Luscinia svecica*, gdyż łąki i pastwiska nie stanowią jego siedlisk lęgowych ani żerowiskowych. Typowym siedliskiem dla tego gatunku jest strefa ekotonu zbiorowisk szuwarowych ze zbiorowiskami zaroślowymi, leśnymi lub łąkowymi. Wybiera tereny ze zdolnością długotrwałego zatrzymywania wód powierzchniowych, najczęściej gniazduje w różnych typach łożowisk, porastających torfowiska niskie, nad brzegami rzek. Dlatego też zaplanowano działanie o brzmieniu: *Podejmowanie inicjatyw przewidzianych prawem w celu ochrony siedlisk i żerowisk gatunków, poprzez: 1. Utrzymywanie strefy ekotonu zbiorowisk szuwarowych ze zbiorowiskami zaroślowymi, leśnymi lub łąkowymi, oraz śródłąkowych i śródpolnych zadrzewień i zakrzaceń (w szczególności pozostawianie pojedynczych i rozproszonych na obszarze kęp wierzbowych jako ostoi ptaków), za wyjątkiem gatunków obcych ekspansywnych. 2. Zachowanie wszystkich aktualnych zadrzewień i łożowisk przy ciekach naturalnych i sztucznych. W sytuacjach gdy nie jest możliwe inne rozwiązanie nie powinno się przy tym blokować niezbędnych zadań wynikających z nadrzędnego interesu publicznego jakim jest ochrona przeciwpowodziowa oraz sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu życia i mienia.*

6. Uwaga dotycząca powtórnego przeanalizowania możliwości wprowadzenia modyfikacji sugerowanych podczas poprzednich konsultacji a nie wprowadzonych do obecnej wersji dokumentu.

Sposób uwzględnienia uwagi: W ramach konsultacji roboczych, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska złożyła 21 uwag, wśród których 5 zostały opisane wyżej, 11 uwag zostało uwzględnionych poprzez usunięcie działań, bądź modyfikację zapisów. 3 uwagi dotyczące zapisów odnoszących się do gospodarki

leśnej zostały ustalone po uwzględnieniu uwag złożonych w konsultacjach społecznych. Odnośnie działania nr 1 adresowanego do kani rudej *Milvus milvus* oraz bielika *Haliaeetus albicilla*, po ponownej analizie uwagi, usunięto część zapisu dotyczącego utrzymania drożności tras dziennego przemieszczania się ptaków. Zapis odnosi się do gospodarki przestrzennej i został powtórzony w zmienianym załączniku 6 projektu zarządzenia.

Projekt zarządzenia zmieniającego zarządzenie w sprawie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Goleniowska PLB320012 uzyskał pozytywną opinię Regionalnej Rady Ochrony Przyrody.

Projekt zarządzenia został uzgodniony, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525 i 1960 z późn. zm.) z Wojewodą Zachodniopomorskim, pismem nr P-1.0522.12.2017.KD z dnia 08 marca 2017 r.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie

2017-03-23
Radosław Grzegorzczak